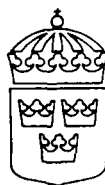

Trafikutskottets betänkande

1988/89:TU15

Vägväsende

1988/89
TU15

Sammanfattning

I betänkandet tillstyrker utskottet regeringens förslag till medelsanvisningar för nästa budgetår.

Förslagen innebär bl.a. att

- 5 460 milj. kr. anvisas för drift av statliga vägar,
- 1 417,9 milj. kr. anvisas för byggande av riksvägar,
- 970 milj. kr. anvisas för byggande av länstrafikanläggningar,
- 558,1 milj. kr. anvisas för bidrag till drift av kommunala vägar och gator,
- 439 milj. kr. anvisas för bidrag till drift och byggande av enskilda vägar,
- 622 milj. kr. anvisas för särskilda bärighetshöjande åtgärder.

I betänkandet behandlas bortemot 170 motionsyrkanden. Det stora flertalet innebär krav på åtgärder från riksdagens sida i syfte att gynna ett visst län genom att vägbyggnadsprojekt tidigareläggs inom ramen för vägplaneringen eller genom att länet i fråga tillförs ökade medel för vägändamål. Samtliga dessa yrkanden avstyrks med hänvisning till att frågorna inte bör avgöras av riksdagen utan inom ramen för den decentraliserade ordning som vägplaneringsprocessen innebär.

Mera principiellt hållna motionsyrkanden avser bl.a. miljöskyddsprövning av vägar, vägplaneringsprocessens utformning, invändningar mot att vägverket på regeringens uppdrag utreder förutsättningarna för en avgiftsfinansiering av driften av vissa allmänna vägar, avgifts- och lånefinansiering av vägbyggnadsprojekt samt ett stopp för byggande av motorvägar, inkl. det pågående motorvägsbygget i Bohuslän.

Även dessa – och samtliga övriga – motionsyrkanden avstyrks.

Till betänkandet är fogat 40 reservationer och tre särskilda yttranden.

Propositionen

Regeringen föreslår i proposition 1988/89:100 bilaga 8 (kommunikationsdepartementet) under avsnitt B. Vägväsende (s. 25–54)

1. att riksdagen till Vägverket: Ämbetsverksuppgifter m.m. för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 11 105 000 kr. (punkt B1., s. 41–42),
2. att riksdagen till Drift av statliga vägar för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 5 460 000 000 kr. (punkt B2., s. 42–45),
3. att riksdagen medger att regeringen lämnar vägverket de beställningsmyndiganden som föredragande departementschefen förordat (punkt B2., s. 42–45),

4. att riksdagen medger att regeringen vid behov när allmän väg, för vilken staten är väghållare, övergår till enskild väghållning får låta vägverket överföra medel motsvarande gällande statsbidrag mellan anslag B2. Drift av statliga vägar och anslag B6. Bidrag till drift och byggande av enskilda vägar (punkt B2., s. 42-45),

5. att riksdagen medger att regeringen vid ändringar i väghållningsansvaret får överföra medel mellan anslag B2 Drift av statliga vägar och B5 Bidrag till drift av kommunala vägar och gator (punkt B2., s. 42-45),

6. att riksdagen godkänner att medel får föras över mellan åren 1989 och 1990 i enlighet med vad föredragande departementschefen anfört (punkt B2., s. 42-45),

7. att riksdagen godkänner att jämkning mellan drift- och byggandeanslagen för den statliga väghållningen får ske i enlighet med vad föredragande departementschefen anfört (punkt B2., s. 42-45),

8. att riksdagen godkänner att vägverket får träffa hyresavtal och långtidsförhåra (leasa) anläggningstillgångar motsvarande ett anskaffningsvärde av 170 000 000 kr. (punkt B2., s. 42-45),

9. att riksdagen godkänner vad föredragande departementschefen anfört om användningen av anslaget B2. Drift av statliga vägar för tilläggsbidrag till drift av kommunala vägar och gator (punkt B2., s. 42-45),

10. att riksdagen godkänner vad föredragande departementschefen anfört om användningen av anslaget B2. för anskaffning av utrustning för hastighetsövervakning (punkt B2., s. 42-45),

11. att riksdagen godkänner vad föredragande departementschefen anfört om finansiering av anläggningstillgångar (punkt B2., s. 42-45),

12. att riksdagen till Byggande av riksvägar för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 1 417 900 000 kr. (punkt B3., s. 46-47),

13. att riksdagen godkänner att medel får föras över mellan åren 1989 och 1990 i enlighet med vad föredragande departementschefen anfört (punkt B3., s. 46-47),

14. att riksdagen godkänner vad föredragande departementschefen anfört om användningen av anslaget B3. för att täcka kapitalkostnader för utbyggnader av väg E 6 som motorväg på delen Stenungsund-Ljungskile (punkt B3., s. 46-47),

15. att riksdagen till Byggande av länstrafikanläggningar för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 970 000 000 kr. (punkt B4., s. 47-48),

16. att riksdagen godkänner att medel får föras över mellan åren 1989 och 1990 i enlighet med vad föredragande departementschefen anfört (punkt B4., s. 47-48),

17. att riksdagen till Bidrag till drift av kommunala vägar och gator för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 558 100 000 kr. (punkt B5., s. 49),

18. att riksdagen till Bidrag till drift och byggande av enskilda vägar för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 439 000 000 kr. (punkt B6., s. 50),

19. att riksdagen godkänner att medel får föras över mellan åren 1989 och 1990 i enlighet med vad föredragande departementschefen anfört (punkt B6., s. 50),

20. att riksdagen till Tjänster till utomstående för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 35 700 000 kr. (punkt B7., s. 51),

21. att riksdagen godkänner vad föredragande departementschefen anfört om användningen av anslaget B7. för upprustningen av vissa vägar (punkt B7., s. 51),

22. att riksdagen till Vägverket: Försvarsuppgifter för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 39 100 000 kr. (punkt B8., s. 51–52),

23. att riksdagen medger att regeringen lämnar vägverket det beställningsbemyndigande som föredragande departementschefen förordat (punkt B8., s. 51–52),

24. att riksdagen godkänner vad föredragande departementschefen har anfört om användningen av anslaget B8. till byggande av ny bro över Falsterbo kanal (punkt B8., s. 51–52),

25. att riksdagen till Vägverket: Särskilda bärighetshöjande åtgärder för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 622 000 000 kr. (punkt B9., s. 52–54).

Motionerna

1988/89:T201 av Ingegerd Anderlund och Ingvar Björk (båda s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att bidragssystemet för gator och vägar utformas så att byggande och underhåll av separata gångbanor stimuleras.

1988/89:T205 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari yrkas

2. att riksdagen hos regeringen begär skyndsamt förslag om en omfördelning av väganslagen enligt vad som anförts i motionen.

1988/89:T208 av Göran Ericsson (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av utbyggnad av kringfartsleder till en ring runt Stockholm,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en begränsning av användningen av dubbdäck för att därmed minska stoftbildning och slitage på gator och vägar.

Motiveringen till yrkandena återfinns i motion 1988/89:Kr211 (m).

1988/89:T209 av Ylva Annerstedt m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motion 1988/89:A408 (fp) anförts om fördelning av statliga anslag vad gäller vägar och kollektivtrafik till Stockholms län.

1988/89:T210 av Agne Hansson och Marianne Jönsson (båda c) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ytterligare 250 milj.kr. i särskilda väganslag för upprustning av länets riks-, läns- och enskilda vägar.

1988/89:T213 av Tom Heyman m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förbifart med bro över Sunningesund,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ny broförbindelse över Svinesund.

1988/89:T215 av Olof Johansson m.fl. (c) vari yrkas

22. att riksdagen beslutar att anslaget B4. Byggande av länstrafikanläggningar skall uppföras med sammanlagt 1 205 milj.kr. dvs. en höjning av 235 milj.kr. utöver regeringens förslag samt att riksdagen fastställer den fördelning av anslaget på delposter som föreslås i motionen,

23. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om fördelningen av medel för investeringar i länstrafikanläggningar,

24. att riksdagen beslutar att anslagen B2. Drift av statliga vägar och B9. Vägverket: Vissa bärighetshöjande åtgärder förs samman till ett anslag benämnt B2. Drift, underhållning och modernisering av statliga vägar, samt att detta anslag förs upp med 6 482 milj.kr. vilket innebär en förstärkning med 400 milj.kr. i förhållande till regeringens förslag,

25. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts rörande program för beläggning av länsvägar,

26. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts rörande inriktningen av de bärighetshöjande åtgärderna,

27. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om statsbidrag till enskilda vägar,

28. att riksdagen beslutar att öka anslaget B6. Bidrag till drift och byggande av enskilda vägar med 100 milj.kr.

1988/89:T216 av Olof Johansson m.fl (c) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar ge regeringen till känna vad i motion 1988/89:F6503 (c) anförts om samordning av civila vägplaner och krigsvägplaner.

1988/89:T218 av Kenth Skårvik och Leif Olsson (båda fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbyggnad av Europaväg 6 till motorväg, resp. motortrafikled till norska gränsen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om upprustning och nybyggnad av riks- och länsvägnätet,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om byggande av broar.

1988/89:T221 av Olof Johansson m.fl. (c) vari yrkas

2. att riksdagen hos regeringen begär att riksdagen föreläggs ett tioårigt program för förstärkning och beläggning av grusvägar inom länsvägnätet i enlighet med vad som anförts i motion 1988/89:A435 (c).

1988/89:T222 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) vari yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande intensifierad satsning på kringfartsleder,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om sambandet mellan bra vägar och en bättre miljö.

1988/89:T223 av Claes Roxbergh m.fl. (mp) vari yrkas

21. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att det s.k. bärighetsprogrammet för att höja fordonsvikterna på våra vägar bör avbrytas med hänsyn till vad som anförs i motionen,

22. att riksdagen beslutar att en maximal totalvikt på 40 ton och maximal längd på 18 meter för landsvägsfordon bör införas samt att under en övergångsperiod på fem år dispenser skall möjliggöras för redan registrerade längre fordon,

23. att riksdagen beslutar att inga fler motorvägar ska byggas i Sverige tills vidare.

1988/89:T224 av Hans Lindblad (fp) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motion 1988/89:A437 (fp) anförs om utbyggnad av vägar i Gävleborgs län.

1988/89:T225 av Carl Bildt m.fl. (m) vari yrkas

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om kringfartsleder,

12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om avgiftsfinansiering av broar och vägar,

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om målsättningen för drift och underhåll av vägar,

14. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om kalkyler över olika vägprojekts samhällsekonomiska avkastning,

15. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om finansiering på den öppna lånemarknaden av vissa investeringskostnader,

16. att riksdagen beslutar att regeringen inte skall pröva och godkänna projekt som inte finansieras med statliga medel i enlighet med vad i motionen anförs,

17. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om ändrad företagsform för vägverket.

1988/89:T226 av Kjell Ericsson och Jan Hyttring (båda c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om behovet av ökade väganslag till Värmland.

1988/89:T228 av Kjell Ericsson m.fl. (c,m,fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att inom av riksdagen beslutat anslag för väginvesteringar tilldela Värmland anslag i enlighet med vad i motionen anförs.

1988/89:T229 av Magnus Persson m.fl. (s) vari yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om omprioritering av investeringsmedel för förbifarter och fördelning av driftsanslag.

1988/89:T230 av Ulla Johansson m.fl. (s) vari yrkas

1988/89:TU15

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att riksväg 23 byggs ut till Europavägstandard,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Kronobergs läns möjligheter att få del av anslaget för bärighets-höjande åtgärder.

1988/89:T231 av Gudrun Norberg och Lars Ernestam (båda fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en inlandsväg som en av de viktigaste huvudlederna i ett svenskt stamvägnät,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om denna inlandsvägs sträckning via Örebro och förbättringar av R60 och R50.

1988/89:T232 av Ulla Orring (fp) vari yrkas

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att ytterligare 10 milj.kr. bör tillföras väganlaget i Västerbotten genom omfördelning av det totala anslaget som står till vägverkets förfogande.

1988/89:T235 av Claes Roxbergh m.fl. (mp) vari yrkas

1. att riksdagen minskar anslaget B1. Vägverket: Ämbetsverksuppgifter m.m. till 9 105 000 kr., vilket innebär en minskning med 2 000 000 kr.,
2. att riksdagen ökar anslaget B2. Drift av statliga vägar till 5 560 000 000 kr., vilket innebär en ökning med 100 000 000 kr.,
3. att riksdagen minskar anslaget B3. Byggande av riksvägar till 417 900 000 kr., vilket innebär en minskning med 1 000 000 000 kr.,
4. att riksdagen ökar anslaget B4. Byggande av länstrafikanläggningar till 1 170 000 000 kr., vilket innebär en ökning med 200 000 000 kr., och vidare att detta anslag delas upp i tre delar, varav 625 000 000 kr. ska gå till länsjärnvägar, 125 000 000 kr. ska gå till cykelvägar m.m. och 420 000 000 ska gå till övriga länstrafikanläggningar, trafikmedel m.m.,
5. att riksdagen avskaffar anslaget B9. Vägverket: Särskilda bärighetshöjande åtgärder, vilket innebär en besparing med 622 000 000 kr.

1988/89:T237 av Inger Schörling m.fl. (mp) vari yrkas

1. att riksdagen för budgetåret 1989/90 beslutar att anslå 625 milj. kr. i riktat bidrag till länsjärnvägarna.
Motiveringen till yrkandet återfinns i motion 1988/89:A453 (mp).

1988/89:T238 av Karl-Göran Biörsmark och Lola Björkquist (båda fp) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förbifart vid Söderköping,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tvärförbindelse mellan Kinda-Åtvidaberg-Valdemarsvik,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om riksväg 50 mellan Örebro och Norrköping,
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om upprustning av länsvägnätet.

Motiveringen till yrkandena återfinns i motion 1988/89:A455 (fp).

1988/89:T239 av Gullan Lindblad och Göthe Knutson (båda m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att vägenslagen till länet bör höjas som en viktig regionalpolitisk åtgärd.

Motiveringen till yrkandet återfinns i motion 1988/89:A456 (m).

1988/89:T240 av Arne Kjörnsberg m.fl. (s) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att förbifarter tilldelas ett större belopp av det samlade anslaget för investeringar i nya vägar än vad som beslutades i samband med behandlingen av trafikpropositionen,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tilldelning av medel för att bygga bort "flaskhalsar" i vägnätet,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lånefinansiering för att möjliggöra en ökad utbyggnad av vägnätet.

Motiveringen till yrkandena återfinns i motion 1988/89:Jo864 (s).

1988/89:T242 av Kjell-Arne Welin m.fl. (fp) vari yrkas

7. att riksdagen hos regeringen begär att vägverket beaktar vad i motionen anförts om vägnätet i Skåne vid prioriteringen av väginvesteringar.

1988/89:T243 av Görel Bohlin m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att Stockholms län skall tilldelas sin rättmätiga andel av vägenslagen,

2. att riksdagen hos regeringen begär att beräknad avkastning av objekt skall vara styrande för ordningen över landet,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att miljöskonande kringfartsleder samt tvärleder tidigareläggas,

4. (delvis) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att möjligheterna till privat finansiering bör tas tillvara som ett sätt att genomföra angelägna projekt, såväl väg- som spårprojekt,

5. (delvis) att riksdagen hos regeringen begär åtgärder för att underlätta trafikarbetet i Stockholmsregionen.

1988/89:T245 av Anders Castberger och Elver Jonsson (båda fp) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motion 1988/89:A466 (fp) anförts om bilvägarnas standard, kapacitet och betydelse.

1988/89:T250 av Margareta Winberg m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ytterligare medel för investering i vägväsendet,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den regionalpolitiska profilen på anslaget till underhåll av statliga vägar.

1988/89:T253 av Jan Strömdahl m.fl. (vpk) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om huvudansvaret för väginvesteringar m.m.

1988/89:T254 av Filip Fridolfsson m.fl. (m) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motion 1988/89:A483 (m) anförts om inriktningen av det statliga vägnslaget.

1988/89:T255 av Marianne Samuelsson och Birger Schlaug (båda mp) vari yrkas

2. (delvis) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att nya bilgenererande motorvägar och Öresundsbron inte bör byggas.

Motiveringen till yrkandet återfinns i motion 1988/89:Jo965 (mp).

1988/89:T257 av Charlotte Branting (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motion 1988/89:A488 (fp) anförts om kommunikationerna i Kronoberg.

1988/89:T258 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

3. att riksdagen hos regeringen begär förslag till upprustning av befintlig väg.

6. att riksdagen begär förslag i syfte att stoppa tunga lastbilstransporter över 30 mil.

8. att riksdagen beslutar avbryta utbyggnaden av väg E6 mellan Stenungsund och Ljungskile.

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att lastbilsekipagens längd begränsas till 18 meter och högsta vikt till 40 ton.

11. att riksdagen beslutar att en bestämd del av anslagen till länstrafikanläggningar öronmärks för järnvägsändamål.

1988/89:T301 av Ingrid Hemmingsson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vägar i Jämtlands län.

1988/89:T302 av Gudrun Norberg (fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att vägverket får i uppdrag att utprova om dolomit kan användas som inslag i asfalt för att få ljusare vägbanor och därmed nedbringa antalet trafikolyckor.

1988/89:T303 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådana lagändringar som föranleds av vad i motion 1988/89:Jo711 (fp) anförts om miljöskyddsprövning av vägar och andra trafikanläggningar och tillämpning av miljöskyddslagens förbudsbestämmelser på dessa.

1988/89:T304 av Erik Holmkvist (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förändring av enskild väg till allmän gällande väg nr BD 1456-U i Arjeplogs kommun i Norrbottens län.

1988/89:T305 av Erik Holmkvist (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förändring av enskild väg till allmän gällande väg Nr BD 960-U, Salmi-Laimolahti i Norrbottens län.

1988/89:T306 av Göran Magnusson och Berit Oscarsson (båda s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts

om behovet av medel för satsning på E18 från Köping mot Arboga och Örebro.

1988/89:TU15

1988/89:T307 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag till en sådan ändring i plan- och bygglagen att detaljplanekravet kommer att omfatta byggande och väsentlig ändring av allmän väg.

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag till en sådan ändring i väglagen att beslut om planering och byggande av vägar överförs till plan- och bygglagen.

1988/89:T308 av Lena Öhrsvik (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om jämförande kostnadsberäkningar vid större vägbyggen samt om utvecklandet av ny teknik vid upprustning av nuvarande vägnät.

1988/89:T309 av Birgitta Johansson och Håkan Strömberg (båda s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om upprustning och skyltning av väg 49 och 195.

1988/89:T310 av Agne Hansson m.fl. (c) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär åtgärder så att den s.k. Dackevägen, som genomfartsled Växjö-Målilla-Linköping, kommer till stånd i linje med vad i motionen anförts.

1988/89:T311 av Per Olof Håkansson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av samverkan vad gäller vissa resurser för vägunderhåll i Malmöhus län i enlighet med vad i motionen angetts.

1988/89:T312 av Birger Andersson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att snabbt fullfölja upprustningen av vägförbindelsen Norrköping-Västerås-Gävle.

1988/89:T313 av Lars Sundin (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att utbyggnaden av riksväg 41 bör fortsätta med byggstart år 1991.

1988/89:T314 av Britt Bohlin m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vägunderhållet i Älvsborgs län.

1988/89:T315 av Lennart Brunander (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om byggande och underhåll av vägar i Sjuhäradsbygden.

2. att riksdagen beslutar att anslaget för byggande av riksvägar i Älvsborgs län ökas så att färdigställandet av riksväg 41 kan ske snarast.

3. att riksdagen begär att regeringen fördelar väganlagen så att grusvägnätet i Sjuhäradsbygden kan upprustas.

1988/89:T316 av Sigge Godin (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motion 1988/89:Jo735 (fp) anförts om ändrad sträckning av Europavägarna 4 och 75 genom Sundsvalls centrum.

1988/89:T317 av Britta Bjelle m.fl. (fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en utredning av möjligheterna att åstadkomma en mittsve-rigeväg med sträckning från Göteborg till Karesuando i enlighet med vad i motionen anförts.

1988/89:T318 av Elver Jonsson och Bengt Rosén (båda fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av färdigställande av väg 181 Falköping–Vårgårda.

1988/89:T319 av Görel Bohlin (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till ett biltullavgiftssystem i enlighet med vad i motionen anförts.

1988/89:T320 av Sven-Erik Alkemark och Nils Nordh (båda s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ett förverkligande av förbifarten på Europaväg 4 genom Vaggeryd.

1988/89:T321 av Ingvar Karlsson i Bengtsfors och Marianne Andersson (båda c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om väganlagens storlek till Älvsborgs län,

2. att riksdagen beslutar att stödområdet i Älvsborgs län även skall omfattas av anslaget B9. Särskilda bärighetshöjande åtgärder.

1988/89:T322 av Karl-Erik Persson (vpk) och Anders Svärd (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av att fullfölja upprustningen av väg 709 Loka–Kedjeåsen.

1988/89:T323 av Anders Svärd m.fl. (c,m,fp,vpk) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att riksvägarna 50 och 60 tas in i stamvägnätet och byggs ut som delar av planerad "Inlandsväg".

1988/89:T324 av Bertil Danielsson och Ewy Möller (båda m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tidigareläggning av väginvesteringar på E66 i Kalmar län genom privat finansieringsmodell.

1988/89:T325 av Bertil Danielsson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att vägavgifter på det befintliga vägnätet ej skall införas.

1988/89:T326 av Christina Pettersson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fördelarna med att ersätta färjor med broar.

1988/89:T327 av Christina Pettersson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av större del av det statliga väganlaget till Stockholmsregionen.

1988/89:T328 av Inge Carlsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbyggnad av E66 från Norrköping till Örebro.

1988/89:T329 av Rosa Östh (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behov av ytterligare medel till länsvägnätet i Uppsala län.

1988/89:T330 av Berndt Ekholm m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökad prioritet åt utbyggnad av förbifarter vid fördelning av vägnslagen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av förbättringar av landsbygdsvägnätet,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tilldelningen av medel till Älvsborgs län för att upprätthålla en landsbygdsvägstandard likvärdig med södra Sverige i övrigt,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om medel ur det s.k. bärighetspaketet för upprustning av grusvägnätet i södra Sverige,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om beaktande av landsbygdsvägnätets behov samt ökad utbyggnad av förbifarter i samband med utarbetande av direktiven för flerårsplaneringen 1991–2000,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att pröva nya finansieringsformer för stamvägnätet, varvid utöver avgifter även lånefinansiering bör prövas.

1988/89:T331 av Ulla Samuelsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet att fullfölja påbörjad förbättring av länsväg 709.

1988/89:T333 av Sven Lundberg m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ökade medel för investeringar och underhåll av länsvägnätet i Västernorrlands län,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av rättvisare fördelningsnyckel vid anslagsfördelningen mellan de olika länen.

1988/89:T334 av Arne Andersson i Gamleby m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ökade vägnslag till Kalmar län.

1988/89:T335 av Gunhild Bolander (c) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att vägverket får i uppdrag att planera och genomföra förstärkning och beläggning av det gotländska vägnätet.

1988/89:T336 av Marianne Andersson och Bengt Kindbom (båda c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om byggande av vägen 181, Herrljunga–Vårgårda.

1988/89:T337 av Kaj Larsson och Börje Nilsson (båda s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om riksvägarna 10 och 12. 1988/89:TU15

1988/89:T338 av Sverre Palm och Karl-Erik Svartberg (båda s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behov av upprustning av länsvägar i norra Bohuslän.

1988/89:T339 av Karl-Erik Svartberg m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av upprustning av E6.

1988/89:T340 av Evert Svensson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbyggnader av cykelleder och gångbanor.

1988/89:T341 av Nic Grönvall (m) vari yrkas att riksdagen begär att regeringen genomför en översyn av väglagstiftningen i syfte att stärka den enskildes rättssäkerhet i samband med utbyggnaden av större vägprojekt.

1988/89:T342 av Viola Furubjelke (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om prioritering av E66 dragning förbi Söderköping.

1988/89:T343 av Stina Eliasson (c) vari yrkas

1. att riksdagen för budgetåret 1989/90 anvisar ett extra anslag om 50 milj. kr. för underhåll och upprustning av vägnätet i Jämtlands län,

2. att riksdagen bemyndigar regeringen att medge, att vägverket vid förskottering från kommun eller företag av kostnad för väg- eller broprojekt inom stödområdet också skall medge att ersättning för räntekostnaden utgår fram till dess att projektet inlöses,

3. att riksdagen begär att regeringen låter utreda och komma med förslag till en ny Europaväg, en inlandsväg från Göteborg till Karesuando.

1988/89:T344 av Kenth Skårvik (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om statligt initiativ i syfte att underlätta finansiering av kringfartsleder i storstadsregioner.

1988/89:T345 av Ingrid Ronne-Björkqvist och Carl-Johan Wilson (båda fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förbifarter vid Gislaved och Vaggeryd.

1988/89:T346 av Ragnhild Pohanka (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att försöket med 60 tons boggitryck i Värmland skall upphöra.

1988/89:T347 av Hans Nyhage (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ombyggnaden av riksväg 41 mellan Kinna och Berghem.

1988/89:T348 av Sigge Godin (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vägnätet i Västernorrlands län,

2. att riksdagen ger regeringen i uppdrag att se över fördelningskriterierna för vägnslag i enlighet med vad i motionen anförts.

1988/89:T349 av Stina Gustavsson (c) vari yrkas att riksdagen beslutar att 50 milj.kr. utöver ordinarie anslag beviljas till upprustning av vägarna i Kronobergs län.

1988/89:T350 av Carl Bildt m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen till B2. Drift av statliga vägar för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag om 6 200 000 000 kr.,

2. att riksdagen till B4. Byggande av länstrafikanläggningar för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag om 1 120 000 000 kr.,

3. att riksdagen till B6. Bidrag till byggande och drift av enskilda vägar för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag om 550 000 000 kr.

1988/89:T351 av Anders Nilsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förbättrade förutsättningar för ökad cykeltrafik.

1988/89:T352 av Carl G Nilsson (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att trafiksäkerhetsverket får i uppdrag att införa förbud mot dubbdäck fr.o.m. den 1 juli 1992.

1988/89:T353 av Arne Andersson i Ljung och Stig Bertilsson (båda m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om färdigbyggande av länsväg 181.

1988/89:T354 av Arne Andersson i Ljung m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vägförhållandena i Älvsborgs län.

1988/89:T356 av Lars De Geer och Isa Halvarsson (båda fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna, att vid vägverkets aviserade nya planläggningen av utbyggnaden av riksvägnätet åren 1991–2000 bör Europaväg 88 med huvudsträckningen Karesuando–Göteborg till att börja med byggas i sträckningen Mora–Johannisholm–Vansbro–Filipstad–Kristinehamn–Mariestad-- Göteborg, alltså öster om Väneren.

1988/89:T358 av Eva Björne (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ytterligare medel för vägunderhåll i Västernorrlands län.

1988/89:T359 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär att motorvägsbyggnationen i Bohuslän omgående avbryts,

2. att riksdagen avslår förslag om anslag under B3., för kapitalkostnader år 1989 för väg E6 Stenungsund–Ljungskile på 30 milj.kr.,

3. (delvis) att riksdagen beslutar att planerna på en Öresundsbro och motorvägsprojektet Scandinavian Link avbryts samt att detta skall gälla för överskådlig tid,

5. att riksdagen beslutar att tidigare beslut om ökad bärighet och EG-anpassning i enlighet med ovannämnda rivs upp.

6. att riksdagen avslår förslag om ytterligare anslag, under B9., till särskilda bärighetshöjande åtgärder på 622 milj.kr.,

7. att riksdagen i enlighet med motionen avslår förslag om att privatfinansiera och avgiftsbelägga vägar.

1988/89:T360 av Ylva Annerstedt (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att de i motionen angivna trafikanläggningarna bör tidigareläggas i revisionen inför planperioden 1991–2000.

1988/89:T361 av Elver Jonsson och Isa Halvarsson (båda fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av upprustning av vägnätet i Dalsland och västra Värmland.

1988/89:T362 av Lars Sundin m.fl. (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av en annan fördelning av medel för upprustning och vidmakthållande av det sekundära vägnätet i Älvsborgs län.

1988/89:T364 av Lars Norberg (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att vägverkets medel ej skall tas i anspråk för att bygga den planerade anläggningen i Åby.

1988/89:T365 av Karin Israelsson (c) vari yrkas att riksdagen beslutar att anslagen B2. Drift av statliga vägar och B9 Vägverket: vissa bärighetshöjande åtgärder förs samman till ett anslag benämnt B2. Drift, underhåll och modernisering av statliga vägar, samt att detta anslag förs upp med 6 772 milj.kr. vilket innebär en förstärkning med 400 milj.kr. i förhållande till regeringens förslag.

1988/89:T366 av Börje Hörnlund (c) vari yrkas att riksdagen beslutar att 100 milj.kr. skall anslås för förstärkning och beläggning av grusvägar i Västerbottens län.

1988/89:T367 av Sture Ericson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att regionalpolitiska skäl talar för att vägarna 60 och 50 bör tillföras stamvägnätet.

1988/89:T369 av Karl Erik Olsson och Ingbritt Irhammar (båda c) vari yrkas

1. att riksdagen ger regeringen till känna vad i motionen sagts om förutsättningarna att upprätthålla och skapa en decentraliserad struktur i Kristianstads län,

2. att Kristianstads län tilldelas mer medel för vägändamål så att de i motionen nämnda angelägna projekten kan tidigareläggas.

1988/89:T403 av Karin Israelsson (c) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär att period under året då dubbdäck får användas ändras i överensstämmelse med tidigare regler.

1988/89:T413 (delvis) av Erik Holmkvist (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för att komma till rätta med bil- och tågpkörningar av ren i Norrbottens län.

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökad trafiksäkerhet för synskadade.

1988/89:T447 av Rolf Clarkson m.fl. (m) vari yrkas

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avgiftsfinansiering av vägprojekt.

1988/89:A465 av Anna Wohlin-Andersson och Roland Larsson (båda c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en ny fördelning mellan länen av LTA-anslaget 1991–1993.

Utskottet

1. Vägnätet

Det svenska väg- och gatunätet omfattar enligt propositionen drygt 420 000 km totalt. Vägnätet består av allmänna och enskilda vägar samt tätorternas gator. Det allmänna vägnätet omfattar omkring 104 300 km. Av dessa sköter staten genom vägverket väghållningen på omkring 98 500 km statliga vägar. Väghållningen för resterande 5 800 km – de s.k. statskommunvägarna – sköts av kommuner som har förordnats till egna väghållare. För närvarande har 110 kommuner sådana förordnanden.

Det allmänna vägnätet kompletteras av kommunala vägar och gator – omkring 32 000 km – samt av en mängd enskilda vägar, vilkas sammanlagda längd har uppskattats till omkring 280 000 km. Av de enskilda vägarna erhåller omkring 71 200 km statligt bidrag.

Det allmänna vägnätet är uppdelat i riksvägar och länsvägar. Riksvägnätet uppgår för närvarande till omkring 14 200 km och länsvägnätet till omkring 84 200 km. Vissa riksvägar är utmärkta som Europavägar i enlighet med 1950 års deklaration om byggande av internationella huvudtrafikleder.

2. Vägpolitikens mål

Enligt 1988 års trafikpolitiska beslut (prop. 1987/88:50 bil. 1, TU 20, rskr. 297) är det övergripande målet för bl.a. väghållningen att medborgarna och näringslivet i landets olika delar skall erbjudas en tillfredsställande, säker och miljövänlig trafikförsörjning till lägsta möjliga samhällsekonomiska kostnad. Vägpolitiken skall syfta till att förverkliga det målet. För att möjliggöra detta har sex delmål lagts fast. Dessa skall vara vägledande i beslutsprocessen bl.a. för hur de resurser som anvisas till väghållningen bör fördelas.

Det första delmålet är att ansvaret för väghållningen skall vara lämpligt avgränsat. Detta är en förutsättning för att de framtida kraven på en effektiv och rättvis vägpolitik skall kunna mötas. Staten bör därvid ha ett avgörande ansvar för den övergripande vägplaneringen, medan kommunerna och trafikhuvudmännen bör svara för lokala och i viss mån även regionala bedömningar.

Det andra delmålet är att vägkapitalet måste säkras. De medel som anvisas

till drift av vägarna skall så långt möjligt användas till att upprätthålla standarden på vägnätet.

Det tredje delmålet är att åstadkomma en god miljö. Därför skall miljöintressena beaktas på ett tidigt stadium av den planerings- och projekteringsprocess som föregår vägbyggen.

Det fjärde delmålet är att trafiksäkerheten måste förbättras. Bra vägar är ett verksamt sätt att begränsa antalet olyckor i trafiken.

Det femte delmålet är att vägnätet skall bidra till ett effektivt resursutnyttjande. Goda kommunikationer har en strategisk betydelse för näringslivet i en ort eller region.

Det sjätte delmålet är att säkerställa en tillfredsställande vägstandard i landets alla delar även på det lågtrafikerade vägnätet. För den regionala utvecklingen och förnyelsen är vägplaneringen ett viktigt instrument.

I motion T222 (fp) framhålls att vägar som är av god kvalitet och som är dimensionerade för aktuell trafikmängd innebär möjlighet till jämn hastighet för trafiken. Vägar som konstant är underdimensionerade – och som har många hinder och upprepade hastighetsnedsättningar för ökad trafiksäkerhets skull – leder till en ojämn trafikrytm. Den ojämna trafikrytmen leder i sin tur till mer skadliga utsläpp, ökad energiförbrukning och störande buller. Att avstå från att bygga bra vägar i syfte att hindra trafik – fortsätter motionärerna – skapar ökad irritation och minskad framkomlighet. I praktiken innebär det att miljön försämras. Till detta kommer ökade kostnader för transporter, minskad samhällsekonomisk effektivitet och ökade trafikskador. Motionärerna yrkar att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna vad de sålunda anfört om *sambandet mellan bra vägar och en bättre miljö*.

Fjölårets riksdagsbeslut om målen för vägpolitiken tillgodoser enligt utskottets mening syftet med motionsyrkandet. Detta bör därför inte föranleda någon riksdagens åtgärd och avstyrks följaktligen.

I motion T225 (m) framhålls att *målsättningen för drift och underhåll av vägar* i första hand bör vara att upprätthålla nuvarande vägars tekniska standard samt att återföra kraftigt förslitna delar av vägnätet till godtagbar standard.

Som framgår av vad utskottet anfört är det ett av riksdagen fastställt vägpolitiskt mål att vägpåslaget skall säkras. De medel som anvisas till drift av vägarna skall så långt möjligt användas till att upprätthålla standarden på vägnätet. Något sådant riksdagsuttalande som begärs i motionen synes sålunda inte erforderligt, varför yrkandet härom avstyrks.

3. Vägplaneringsprocessen

För byggande av allmänna vägar finns sedan många år en väl utvecklad och decentraliserad planeringsprocess. I 1988 års trafikpolitiska beslut utvecklas det för väginvesteringar tillämpade planeringssystemet till att omfatta även investeringar i länsjärnvägar och kollektivtrafikanläggningar. Byggandet sker enligt förordningen (1988:1015) om riksvägplan och planer för länstrafikanläggningar enligt tioåriga planer, som revideras vart tredje år. Vägver-

ket upprättar och fastställer riksvägsplanen, medan länsstyrelserna upprättar och fastställer resp. plan för länstrafikanläggningar, dvs. länsvägar, statskommunvägar som inte är riksvägar, länsjärnvägar och kollektivtrafikanläggningar. Innan riksvägsplanen upprättas, skall vägverket begära in förslag från samtliga länsstyrelser om de vägbyggnadsföretag som bör utföras i länet under den tid som planen avser. Innan en länsstyrelse avger förslag eller yttrande till vägverket skall den höra kommunerna i länet, trafikhuvudmannen och länsvägnämnden. Innan planen för länstrafikanläggningar upprättas skall länsstyrelsen begära in förslag om de länstrafikanläggningar som bör utföras i länet under den tid som planen avser. Förslag skall inhämtas från SJ, banverket, vägförvaltningen, länsvägnämnden, trafikhuvudmannen och kommunerna i länet. För såväl riksvägsplanen som planerna för länstrafikanläggningar gäller att byggnadsföretagen skall anges i ordning efter angelägenhetsgrad. Vid byggandet skall den i planerna fastställda angelägenhetsordningen i huvudsak följas. Om vägverket och länsstyrelsen har olika uppfattningar om vad en flerårsplan skall innehålla, skall frågan om fastställelse överlämnas till regeringen.

För att byggande av en allmän väg skall kunna påbörjas krävs enligt väglagen (1971:948) att en arbetsplan har upprättats. Vid utarbetande av arbetsplanen skall samråd i fråga om vägens sträckning m.m. ske med berörda fastighetsägare, myndigheter – däribland naturvårdsmyndigheter – kommuner och andra som kan ha ett väsentligt intresse i saken. Arbetsplanen skall ställas ut för granskning och kan härefter fastställas av vägverket efter samråd med länsstyrelsen. Vägverkets fastställelsebeslut kan överklagas hos regeringen. Om vägverket och länsstyrelsen har olika uppfattningar, hänskjuts frågan om fastställelse av arbetsplanen till regeringens prövning.

Mot bakgrund av yrkanden i en vpk-motion om en *kommunalisering av vägplaneringen* vill utskottet vidare erinra om att det enligt plan- och bygglagen (1987:10) är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. Varje kommun skall före den 1 juli 1990 ha antagit en aktuell översiktsplan, som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen skall i stort ange hur mark- och vattenområden skall användas och hur bebyggelseutvecklingen bör ske. Översiktsplanen upprättas efter samråd med bl.a. länsstyrelsen. Planen är inte bindande för myndigheter och enskilda. Regleringen av markens användning och av bebyggelsen inom kommunen sker genom detaljplaner. En detaljplan får omfatta endast en begränsad del av kommunen. I detaljplanen skall bl.a. redovisas och till gränserna anges allmänna platser såsom gator, vägar, torg och parker. För begränsade områden av kommunen som inte omfattas av detaljplan får områdesbestämmelser antas, om det behövs för att syftet med översiktsplanen skall uppnås eller för att säkerställa att riksintressen enligt lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m. skall tillgodoses. Med områdesbestämmelser får regleras bl.a. grunddragen för användningen av mark- och vattenområden för bebyggelse eller för fritidsanläggningar, kommunikationsleder och andra jämförliga ändamål. Enligt väglagen får inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser väg inte byggas i strid mot planen eller bestämmelserna.

Yrkandena i den nämnda motionen, T307 (vpk), är att riksdagen hos

regeringen begär förslag till *dels* en sådan ändring i plan- och bygglagen att detaljplanekravet kommer att omfatta byggande och väsentlig ändring av allmän väg, *dels* en sådan ändring i väglagen att beslut om planering och byggande av vägar överförs till plan- och bygglagen. Motionärerna framhåller bl.a. att det kommunala ansvar för planeringen av mark- och vattenanvändningen som fastslås i plan- och bygglagen i stor utsträckning stannar vid vägkanten. Detta upplever – säger motionärerna – kommunala planerare och politiker som besvärande och ologiskt. Det blir t.ex. svårare att göra en allsidig prövning och sammanvägning av miljökrav och transportbehov. Vägbyggarintresset väger alltför tungt, då såväl planerings- som investeringsbeslut ligger på samma hand. Samtidigt är det ett krångligt system att planeringsprocessen ofta skall genomföras både enligt plan- och bygglagens detaljplaneregler och enligt väglagens arbetsplaneregler. För att få en likartad behandling av vägbyggande och annat byggande bör detaljplanekravet enligt plan- och bygglagen utökas till att omfatta allmänna vägar.

Av redogörelsen för vägplaneringsprocessen och de återgivna bestämmelserna i plan- och bygglagen framgår enligt utskottets mening att kommunerna samt berörda myndigheter, organisationer och enskilda kan utöva ett avsevärt inflytande inom vägväsendet. Därmed synes också syftet med motionen i huvudsak tillgodosatt, varför utskottet för sin del inte kan finna något skäl att föreslå någon ändring av gällande ordning. Motionen avstyrks följaktligen.

I motion T303 (fp) yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådana lagändringar som krävs för att få till stånd en *miljöskyddsprövning av vägar* och andra trafikanläggningar. Regeringens förslag bör vidare enligt motionärerna omfatta möjligheter att tillämpa miljöskyddslagens förbudsbestämmelser på vägprojekt.

Med anledning av detta motionsyrkande vill utskottet till en början erinra om att det enligt 4 § väglagen vid väghållning skall tas hänsyn till enskilda och allmänna intressen, såsom t.ex. trafiksäkerhet och miljö. Det betyder att bl.a. miljöintressena skall beaktas vid fastställelse av arbetsplanerna. Vidare erinras om att väglagen år 1987 kompletterades med krav på miljökonsekvensbeskrivningar vid planering av vägar (prop. 1986/87:135, JoU 25, rskr. 319). Den av motionärerna aktualiserade frågan behandlades också av jordbruksutskottet vid två tillfällen och av trafikutskottet vid ett tillfälle under år 1988. Riksdagens senaste ställningstagande framgår av jordbruksutskottets betänkande JoU 1987/88:23 om miljöpolitiken inför 1990-talet (prop. 1987/88:85, rskr. 373). Jordbruksutskottet framhåller där bl.a. att önskemål om en koncessionsprövning från miljösynpunkt av vägprojekt har mycket fog för sig. Det kan dock finnas anledning – fortsatte jordbruksutskottet – att något avvakta erfarenheter som vinnas av den av riksdagen år 1987 beslutade ordningen för miljöfrågornas behandling i samband med de olika planeringsfaser som föregår ett vägbygge. Den nya ordningen borde därför utvärderas, och så borde ske senast under år 1989. Därefter borde ställning tas till frågan om koncessionsprövning. I det sammanhanget borde även allmänhetens möjlighet till insyn i och påverkan på miljökonsekvensbe-

skrivningar utvärderas. Vad jordbruksutskottet sålunda anförde beslöt riksdagen att som sin mening ge regeringen till känna.

I avvaktan på den utvärdering och det ställningstagande som riksdagen sålunda begärt avstyrker trafikutskottet motionsyrkandet.

I motion T253 (vpk) föreslås att *ansvaret för fördelningen av investeringar i länstrafikanläggningar* förs över från länsstyrelsen till landstinget.

Som framgår av redogörelsen ovan för vägplaneringsprocessen har länsstyrelsen en central och samordnande roll i denna. Utskottet finner för sin del denna ordning ändamålsenlig och att ett genomförande av motionärernas förslag skulle avsevärt försvaga länsstyrelsens samordningsfunktion. Med det sagda avstyrks motionsyrkandet.

I motion T341 (m) begärs en *översyn av vägslagstiftningen* i syfte att stärka den enskildes rättssäkerhet i samband med utbyggnaden av större vägprojekt. Motionären tar den pågående utbyggnaden av väg E6 som motorväg i Bohuslän till utgångspunkt för en beskrivning av vägplaneringsprocessen enligt följande. Regeringen beställer av resp. vägmyndighet en arbetsplan. Arbetsplanen utställs. Berörda sakägare bereds tillfälle yttra sig. Arbetsplanen fastställs. Fastställelsebeslutet kan överklagas hos regeringen. Regeringen fastställer arbetsplanen, eftersom den själv beställt den. Motionären framhåller att hans beskrivning visar att den legalitetsprincip, på vilken den svenska rättsstaten har byggts upp, satts åt sidan då det gäller genomförandet av större vägprojekt. Regeringsmakten kan genom sin placering i den rättsliga prövningen på olika sätt och i olika faser styra hela utvecklingen, utan att en verklig maktindelning har skett så att enskilda rättsägares ställning kan prövas av en fristående domstol.

Utskottet vill med anledning av denna motion framhålla att det inte är en uppgift för regeringen att ge direktiv om hur en vägarbetsplan skall upprättas, utan regeringen har att pröva eventuella överklaganden av fastställelsebesluten. De förfaranden som iakttas vid upprättande av vägarbetsplaner enligt väglagen samt av detaljplaner och områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen säkerställer enligt utskottets mening en allsidig prövning av samtliga berörda intressen. Någon sådan översyn som motionären begär synes följaktligen inte erforderlig, varför motionen avstyrks.

I motionerna T225 (m) och T243 (m) behandlas *vägverkets avkastningsberäkningar av investeringar*. Motionärerna framhåller att vägverkets beräkningar av samhällsnytta och avkastning av olika vägobjekt på senare tid har kompletterats och förbättrats. Även företagens tidsvinster resp. tidskostnader vägs sålunda numera in i beräkningarna. Prioriteringsordning och medelstilldelning över landet bör enligt motionerna ta sin utgångspunkt i det nya beräkningssättet och – enligt den sistnämnda motionen – leda till ett bättre utslag för Stockholms län vid fördelningen av medel mellan länen för vägbyggande och underhåll.

Av de av riksdagen fastställda målen för vägpolitiken framgår att inte endast sådana beräkningar som motionärerna avser bör avgöra prioriteringsordningen för byggande och drift av allmänna vägar. Goda kommunikationer har – som framhålls i riksdagsbeslutet – en strategisk betydelse för

utvecklingen av näringslivet i en ort eller region. Vidare är det ju t.ex. ett av vägpolitikens mål att säkerställa en tillfredsställande standard även på det lågtrafikerade vägnätet. Ett annat av målen är att säkra vägkapitalet genom att så långt möjligt använda de medel som anvisas till drift av vägarna till att upprätthålla standarden på vägnätet i hela landet. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionsyrkandena.

4. Vägvesendets finansiering

Byggande och drift av allmänna vägar, liksom av kommunala vägar och gator, finansieras i princip med allmänna medel. I propositionen fördelas anslagen till vägvesendet på nio anslag. De medelsanvisningar som föreslås omfattar totalt 9 552 905 000 kr. Häri ingår en föreslagen medelsanvisning på 970 milj.kr. för byggande av länstrafikanläggningar. Vidare ingår ett statligt bidrag till drift av kommunala vägar och gator med 558,1 milj.kr. En föreslagen medelsanvisning på 439 milj.kr. som bidrag till drift och byggande av enskilda vägar återfinns också inom den totala anslagsramen. För byggande av riksvägar föreslås en medelsanvisning på drygt 1,4 miljarder kronor. Den i särklass största anslagsposten, knappt 5,5 miljarder kronor, avser drift av statliga vägar. Med drift av väg avses enligt vägkungörelsen (1971:948) *servicearbeten* såsom t.ex. snöplogning, halkbekämpning och reparation av mindre skador, *underhållsarbeten* såsom förnyelse av slitlager och vägmarkeringar samt dikning, *förbättringsarbeten* genom smärre åtgärder som förbättrar vägens standard – t.ex. beläggning av grusväg, *renhållning* samt åtgärder som på annat sätt håller vägen i ett för samfärdseln tillfredsställande skick. Till drift av väg hör också drift av sådana *färjor* som är väganordningar i väglagens mening.

I sitt av riksdagen godkända betänkande TU 1987/88:20 (rskr. 297) med anledning av den trafikpolitiska propositionen framhöll utskottet att det är viktigt att finna alternativa finansieringskällor till en rad angelägna vägbyggnadsprojekt, som är samhällsekonomiskt motiverade men som inte inom rimlig tid kan finansieras över statsbudgeten. Utskottet tillstyrkte därför ett förslag av regeringen i syfte att skapa möjligheter att med avgifter helt eller delvis finansiera projekt av det nämnda slaget. Vidare tillstyrkte utskottet ett regeringsförslag om bemyndigande för regeringen att medge vägverket att finansiera vägbyggande med lån.

I nu förevarande proposition konstaterar departementschefen att vägverket i sin anslagsframställning visat på mycket stora behov av medel för driften av det statliga vägnätet. För år 1989 har riksdagen anslagit 4 925 milj.kr. till drift av statliga vägar. För år 1990 begär vägverket 6 200 milj.kr. Departementschefen bestrider inte att medlen behövs men framhåller att hänsyn till samhällsekonomi inte gör det möjligt att över statsbudgeten anvisa medel i den omfattning som vägverket har föreslagit. Han föreslår nu en höjning av anslaget för drift av statliga vägar med 535 milj.kr. Denna förstärkning är dock inte tillräcklig för att på längre sikt säkerställa ett tillfredsställande underhåll av *hela* vägnätet i enlighet med de vägpolitiska mål som riksdagen fastställt. På kort sikt måste inriktningen vara att med tillgängliga resurser

sträva efter bästa möjliga måluppfyllelse. På längre sikt måste ytterligare resurser tillföras driften av vägarna.

Departementschefen erinrar om fjolårets riksdagsbeslut som skapade möjligheter att med avgifter finansiera byggande av angelägna vägar som inte inom rimlig tid kan finansieras över statsbudgeten. Han erinrar vidare om det arbete som bedrivs inom den s.k. storstadstrafikkommittén (K 1988:01, dir. 1988:20) och framhåller att denna har till uppgift bl.a. att belysa möjligheterna att exempelvis finansiera vägar och gator med områdesavgifter. Förutsättningarna är enligt departementschefen i viss utsträckning likartade vad gäller driften av vägarna. Han avser därför föreslå regeringen att ge vägverket i uppdrag att skyndsamt utreda och redovisa förutsättningarna för ett avgiftssystem i första hand på det befintliga och tillkommande nätet av motorvägar, motortrafikleder och större broar. Influtna avgifter skall med ett sådant system – betonas det – tillföras väghållningen. Avgifter på vägtrafiken kan därtill i vissa trafikrelationer och under vissa förutsättningar vara ett verksamt medel för att stimulera en önskad övergång från landsvägstransporter till järnväg. I uppdraget bör även ingå att redovisa de samhällsekonomiska effekterna av avgiftsfinansieringen.

Av motion T359 (vpk) framgår att motionärerna motsätter sig inte bara de möjligheter till *avgifts- och lånefinansiering av vägbyggnadsprojekt*, som riksdagens beslut våren 1988 skapade utrymme för, utan också en sådan *avgiftsfinansiering för drift av vägar* som vägverket avses utreda.

I motion T243 (m) framhålls att möjligheterna till privat finansiering bör tas till vara som ett sätt att genomföra angelägna vägprojekt.

Av motionerna T240 (s) och T330 (s) framgår att motionärerna välkomnar möjligheterna till en avgifts- och lånefinansiering av vägbyggnadsprojekt och inte heller har någon erinran mot en avgiftsfinansiering för drift av vägar.

I motion T325 (m) yrkas att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna att avgifter på det befintliga vägnätet inte skall införas. Sådana avgifter innebär – säger motionären – i själva verket en ny skatt på den redan nu överbeskattade bilisten.

I motion T225 (m) framhåller motionärerna att de avvisar tanken på en avgiftsfinansiering av driften av vägar och broar. Dessa har – säger motionärerna – redan betalats av skattebetalarna. I fråga om ombyggnader som är så omfattande att de kan jämföras med nybyggnader kan man dock godta en avgiftsfinansiering.

Vad först gäller frågan om avgiftsfinansiering av vägbyggnadsprojekt vill utskottet erinra om att den möjlighet härtill som riksdagens beslut förra året öppnade endast omfattar allmänna vägar. Den nuvarande organisationen för väghållningens huvudmannaskap ändras inte som en följd av beslutet. Grundprincipen att det allmänna skall vara väghållare för de vägar som behövs för den allmänna samfärdseln ligger fast. Tillstånd att genomföra vägbyggnadsprojekt som helt eller delvis finansieras med avgifter från trafikanterna skall i varje enskilt fall beslutas av regeringen. Även formerna för genomförandet av vägbyggnadsobjektet, finansieringen samt frågan hur vägen skall upplåtas för allmänheten beslutas om i varje enskilt fall av regeringen.

Vad härefter angår frågan om lånefinansiering av vägobjekt vill utskottet erinra om att riksdagens beslut förra året innebar att det i vissa speciella fall bör kunna tillåtas att de som berörs av en väginvestering får förskottera medel så att den kan tidigareläggas. De förskotterade medlen återbetalas till intressenterna, när medel finns tillgängliga inom ramen för de tioåriga väginvesteringsplanerna. En förskottering av investeringsmedel får inte påverka vägplaneringen så att andra objekt försenas. Någon förräntning på insatt kapital skall normalt inte medges. Åtagandena skall i varje enskilt fall godkännas av regeringen. Möjligheten att tidigarelägga ett byggnadsobjekt med bidrag från kommuner eller företag skall även kunna kombineras med avgifter från trafikanterna.

Utskottet har inte frångått sin uppfattning att alternativa finansieringskällor behövs för en rad angelägna vägbyggnadsprojekt som är samhällsekonomiskt motiverade men som inte inom rimlig tid kan finansieras över statsbudgeten. Som utskottet framhöll i det nämnda betänkandet TU 1987/88:20 kan det – när t.ex. en färja ersätts med en bro – vara möjligt att delvis finansiera brobygget med avgifter från trafikanterna, vilka genom bron får en väsentlig standardhöjning. Större broar och tunnlar, såsom delar av högtrafikerade vägar, eller med placering i storstadsområden, kan vidare vara angelägna inte minst från miljösynpunkt.

Med det anförda avstyrks motion T359 (vpk) yrkande 7 i den del det avser avgifts- och lånefinansiering av vägbyggnadsprojekt. Syftet med motion T243 (m) yrkande 4, i den del som nu är i fråga, torde vidare genom vad utskottet anfört få anses tillgodosett. Yrkandet avstyrks följaktligen i berörd del. Även syftet med motionerna T240 (s) yrkande 5 och T330 (s) yrkande 6 – i de delar de avser avgifts- och lånefinansiering av vägbyggnadsprojekt – torde få anses tillgodosett. Yrkandena avstyrks därför i dessa delar.

Vad så gäller frågan om avgiftsfinansiering av driften av de statliga vägarna vill utskottet fästa uppmärksamheten på vad som återges i propositionen ur vägverkets anslagsframställning. Enligt verket har underhållsbehoven ökat drastiskt som en direkt följd av otillräckligt underhåll av vägarna. Kostnaden för det eftersläpande underhållet uppgår nu till närmare 5 miljarder kronor. De kommande 10–15 åren krävs 600 milj.kr. per år utöver nuvarande anslagsnivå enbart för att inhämta eftersläpningen. Vägverket anför att goda transportmöjligheter är av stor betydelse för konkurrenskraften hos det svenska näringslivet. Vägar av hög kvalitet är en förutsättning för den regionala utvecklingen och för att i någon mån kompensera Sveriges ogynnsamma geografiska läge. Kraftfulla väghållningsåtgärder är också nödvändiga för att distributionstrafiken i storstäderna skall fungera.

Utskottet ifrågasätter inte vägverkets beräkningar av de medel som erfordras för att på lång sikt upprätthålla standarden på vägnätet i sin helhet. Utskottet kan också ansluta sig till vad verket anfört om betydelsen av goda vägar.

Vidare delar utskottet departementschefens uppfattning att det på sikt och med hänsyn till samhällsekonomi inte är möjligt att över statsbudgeten anvisa medel för underhåll av det statliga vägnätet i den omfattning som behövs för att de vägpolitiska målen skall kunna uppfyllas. Även utskottet

finner det därför angeläget att alternativa finansieringskällor övervägs och har ingen erinran mot att vägverket fullgör det aviserade uppdraget med den angivna inriktningen. I avvaktan på resultatet av vägverkets utredning avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden med synpunkter på frågan om avgiftsfinansiering av drift av statliga vägar i allmänhet.

Vidare avstyrks – i avvaktan på resultatet av nämnda utredning – motion T319 (m) om en *biltull på Ölandsbron* för finansiering av reparation och underhåll av bron.

I motion T324 (m) uttalas önskemål om en *tidigareläggning av investeringar på E66 i Kalmar län genom lånefinansiering*.

Som utskottet framhållit ovan innebar riksdagens trafikpolitiska beslut förra året att möjligheter skapades för lånefinansiering av vägbyggnadsprojekt under vissa förutsättningar. Om dessa förutsättningar är för handen, har regeringen möjlighet att tillgodose motionärernas önskemål. Någon riksdagens åtgärd med anledning av motionen torde följaktligen inte vara erforderlig, varför densamma avstyrks.

Med samma motivering avstyrks vidare motion T344 (fp) med begäran om ett statligt initiativ i syfte att underlätta *finansiering av kringfartsleder i storstadsregioner*.

I motion T447 (m) förordas en *avgiftsfinansiering av Österleden* i Stockholm för att denna snarast möjligt skall komma till stånd.

Som framgår av vad utskottet anfört kan ett vägbyggnadsprojekt – såsom t.ex. Österleden – under vissa förutsättningar komma till stånd genom avgiftsfinansiering. Syftet med motionsyrkandet torde sålunda få anses tillgodosett, varför detsamma avstyrks.

I motion T225 (m) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om finansiering på den öppna lånemarknaden av vissa investeringskostnader. Vidare framhålls att regeringen inte bör pröva *vägbyggnadsprojekt som inte finansieras med statliga medel*.

Utskottet vill med anledning av dessa motionsyrkanden erinra om att fjolårets riksdagsbeslut innebär att vägverkets lån endast får avse tidigareläggning av väg- eller brobyggen där förskottering (lån) sker från kommuner eller företag som har så stor nytta av objektets tillkomst att någon förräntning på insatt kapital normalt inte erfordras. Tidigareläggningar får inte heller ske på sådant sätt eller i en sådan omfattning att väginvesteringsplaneringen äventyras genom att det tidigarelagda objektet medför att andra objekt försenas. Åtagandena bör därför i varje särskilt fall godkännas av regeringen. Utskottet finner inte skäl ompröva riksdagens beslut och avstyrker därför motionsyrkandena.

Frågan om *förräntning på lånemedel för väginvesteringar* behandlas i motion T343 (c). Motionären vill att ersättning för räntekostnaden skall kunna utgå till kommuner eller företag, när dessa förskotterar kostnaden för väg- eller broprojekt inom stödområdet. Om en sådan ersättning inte beviljas innebär det enligt motionären en risk för en fortsatt koncentration av vägbyggen till områden utanför stödområdet.

En låne- eller förskottsfinansiering bör som nämnts endast kunna komma i fråga när den som finansierar har så stor nytta av objektets tillkomst att någon förräntning på insatt kapital normalt inte erfordras. En ordning med ränteutbetalningar skulle enligt utskottets mening innebära negativa konsekvenser för den medelstilldelning som kan användas för själva vägbyggandet. Härtill kommer att den sannolikt skulle bli administrativt betungande. Med det sagda avstyrker utskottet motionsyrkandet.

I motion T225 (m) begärs en *ändrad företagsform för vägverket* i syfte att öka förutsättningarna att utanför statsbudgeten finansiera angelägna vägprojekt. En ny företagsform skulle vidare enligt motionärerna skapa förbättrade möjligheter för verket att i samarbete med privata företag genomföra stora gemensamma projekt.

Enligt utskottets mening har verket genom de avgifts- och lånemöjligheter som numera finns för att finansiera vägbyggen getts utökade förutsättningar att genomföra angelägna projekt. Någon ytterligare riksdagens åtgärd synes inte erforderlig, varför yrkandet avstyrks.

5. Anslagsfrågor m.m.

B1. Vägverket: Ämbetsverksuppgifter m.m.

Från anslaget betalas vissa kostnader för central administration (andel), översiktlig vägplanering, fastställande av arbetsplaner samt vägverkets internrevision. Regeringen föreslår en *medelsanvisning* på 11 105 000 kr. för nästa budgetår.

I motion T235 (mp) yrkas att riksdagen minskar medelsanvisningen med 2 milj.kr. till 9 105 000 kr. Till stöd för yrkandet åberopas ett annat yrkande i samma motion enligt vilket det av regeringen föreslagna anslaget för byggande av riksvägar bör minskas med 1 000 milj.kr. Om så sker minskar – framhåller motionärerna – vägverkets behov av medel för ämbetsverksuppgifterna.

Utskottet finner för sin del den medelsanvisning som regeringen föreslår för ämbetsverksuppgifterna väl avvägd. Härav följer att regeringens förslag tillstyrks och att motionsyrkandet avstyrks.

B2. Drift av statliga vägar

Från anslaget betalas vägverkets kostnader för drift av statliga vägar och verkets räntekostnader för kredit i riksgäldskontoret för inköp av omsättningstillgångar.

Regeringen föreslår för nästa budgetår en *medelsanvisning* på 5 460 000 000 kr. Departementschefen erinrar om att fjolårets trafikpolitiska beslut innebar att anslaget stegvis skulle höjas med 500 milj.kr. realt. För innevarande budgetår anslags 4 925 000 kr., vilket innebar en ökning i förhållande till det närmast föregående budgetåret med 381 milj.kr. Den för nästa budgetår föreslagna medelsanvisningen innebär en ökning av anslaget med 535 milj.kr. Med denna ökning kommer höjningen av anslaget för åren

1989–1990 att uppgå till totalt 916 milj.kr. Det bör därmed bli möjligt – trots de kostnadsökningar som har skett och kan förväntas – att år 1990 nå den i det trafikpolitiska beslutet angivna reala förstärkningen av anslaget med 500 milj. kr. Den i beslutet fastlagda regionalpolitiska inriktningen av ökade driftinsatser kan därmed uppnås. Den föreslagna förstärkningen är dock inte – som redan framhållits – enligt departementschefens bedömning tillräcklig för att på längre sikt säkerställa ett tillfredsställande underhåll av *hela* vägnätet i enlighet med de av riksdagen fastställda målen för väghållningen.

I motionerna T215 (c) och T365 (c) aktualiseras frågan om *ändrad beteckning på anslaget för drift av statliga vägar* samt yrkas att riksdagen beslutar föra samman anslagen Drift av statliga vägar och Vägverket; Särskilda bärighets-höjande åtgärder till ett anslag benämnt B2. Drift, underhåll och modernisering av statliga vägar. Vidare yrkas att ett sådant nytt anslag förs upp med 6 482 milj.kr., vilket innebär en ökning med 400 milj.kr. i förhållande till regeringens båda förslag. Motionärerna framhåller att de medel som under senare år anslagits för drift av de statliga vägarna är klart otillräckliga för att åstadkomma en snabb modernisering av vägnätet. Det är därför angeläget att ett nytt underhållsbegrepp, som samtidigt inrymmer möjligheter till modernisering och bättre standard, formuleras. Ett sådant underhållsbegrepp bör omfatta bl.a. asfaltering av grusvägar, bärighetshöjande åtgärder samt åtgärder för att öka framkomligheten, t.ex. anläggande av stigningsfiler och dubbla filer vid korsningar.

Utskottet befarar för sin del att en sammanslagning av ifrågavarande två anslag skulle kunna medföra att medel som avsatts för bärighetshöjningar – under det särskilda anslaget härför – används för andra ändamål. Därmed skulle de för näringslivet eftersträfvade effekterna med de bärighetshöjande åtgärderna inte kunna uppnås. Med det sagda avstyrks motionsyrkandena.

I motion T350 (m) yrkas att riksdagen under anslaget anvisar 6 200 milj.kr. för nästa budgetår. Motionärerna framhåller att målen för väghållningen inte kan nås med de medel som regeringen föreslår och att den själv konstaterar att anslagen är så låga att vägkapitalet minskar.

I motion T235 (mp) yrkas att riksdagen beslutar öka anslaget med 100 milj.kr. till 5 560 000 000 kr. Motionärerna betonar det angelägna i att hålla en god vägstandard i hela landet.

Som framgår av propositionen innebär regeringens förslag till medelsanvisning en ytterligare förstärkning av anslaget än den höjning med 160 milj.kr. reallt för nästa budgetår som fastlades i det trafikpolitiska beslutet. Utskottet delar motionärernas uppfattning om det angelägna i att driften av de statliga vägarna tillförs ökade resurser och noterar därför med tillfredsställelse att regeringens förslag tillgodoser detta önskemål i högre grad än vad som ansågs möjligt när det trafikpolitiska beslutet fattades för ett år sedan. Förslaget i propositionen att vägverket skall få finansiera inköp av anläggningstillgångar under år 1990 genom lån i riksgäldskontoret innebär dessutom att 250 milj.kr. frigörs för att användas till drift av statliga vägar. Utskottet delar emellertid också departementschefens uppfattning att hänsyn till samhällsekonomin inte gör det möjligt att över statsbudgeten anvisa medel i den omfattning som vägverket föreslagit. Den medelsanvisning som regeringen föreslår synes – med beaktande av det anförda – väl avvägd och

tillstyrks därför. Härav följer att yrkandena om en i förhållande till regeringens förslag ökad medelsanvisning avstyrks. I detta sammanhang erinrar utskottet vidare om vad i det föregående anförts om behovet av att alternativa finansieringskällor för driften av de statliga vägarna övervägs i syfte att på längre sikt säkerställa ett tillfredsställande underhåll av dessa vägar i sin helhet.

I motionerna T215 (c) och T221 (c) begärs ett *tiotårsprogram för beläggning av länsvägar*. I den förstnämnda motionen framhålls att 500 milj.kr. bör användas för ändamålet.

Som en följd av utskottets ställningstagande till motionsyrkandena om en höjning av anslaget avstyrks även dessa båda motionsyrkanden.

Enligt motion T250 (s) är det angeläget att medlen för drift och underhåll fördelas så att *driftanslagets regionalpolitiska profil* klart markeras.

Utskottet erinrar om att det är ett av riksdagen fastställt vägpolitiskt mål att en tillfredsställande vägstandard i landets *alla* delar skall säkerställas. I fjolårets trafikpolitiska beslut betonades dessutom särskilt det väsentliga i att vägverket i sina prioriteringar av driftåtgärder beaktar nödvändigheten av en satsning på vägar i skogslänen. Den sålunda angivna regionalpolitiska inriktningen av driftåtgärderna ligger fast. Vad sålunda anförts synes ägnat att tillgodose syftet med motionsyrkandet, varför detsamma avstyrks.

I motion T326 (s) framhålls fördelarna från bl.a. miljö- och trafiksäkerhets-synpunkt med *broar i stället för färjor*.

Genom beslut med anledning av 1981 års budgetproposition har vägverket bemyndigats använda driftmedel för att bygga broar som ersätter färjor. Regeringen har också – enligt vad utskottet erfarit – uppdragit åt verket att fortlöpande se över färjedriften för att utvärdera i vilken utsträckning färjor kan ersättas med broar. Några ytterligare direktiv synes ej erforderliga, varför yrkandet om ett riksdagens uttalande i frågan avstyrks.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om *beställningsbemyndiganden för vägverket* i syfte att ge verket möjlighet att *anskaffa vissa anläggningstillgångar* så ekonomiskt fördelaktigt som möjligt.

I propositionen framhålls att regeringen bör kunna ge ett *bemyndigande för vägverket att överföra medel mellan olika anslag*. Regeringen föreslår att riksdagen medger att regeringen vid behov när allmän väg för vilken staten är väghållare övergår till enskild väghållning får låta vägverket överföra medel motsvarande gällande statsbidrag mellan anslaget för drift av statliga vägar och anslaget B6. Bidrag till drift och byggande av enskilda vägar. Utskottet tillstyrker detta förslag.

Utskottet tillstyrker vidare det förslag i propositionen om *befogenhet för regeringen att överföra medel mellan olika anslag* som innebär att regeringen vid ändringar i väghållningsansvaret får överföra medel mellan anslaget för drift av statliga vägar och anslaget B5. Bidrag till drift av kommunala vägar och gator.

Departementschefen framhåller att det är angeläget att de medel som anvisas under anslaget för drift av statliga vägar kan användas effektivt. Utskottet delar denna uppfattning och tillstyrker förslaget om att regeringen skall ha befogenhet att ge sådant bemyndigande för vägverket till *medelsöverföring från anslaget för drift av statliga vägar* som innebär att verket under andra halvåret 1989 kan ta i anspråk behövliga belopp av de medel som anvisas under anslaget för verksamhetsåret 1990.

Vidare framhåller departementschefen att vägverket – i syfte att effektivisera väghållningen och underlätta planeringen – bör ha möjlighet att göra mindre *jämknings* under ett enskilt år *mellan drift- och byggandeanslagen* för väghållningen. Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner vad departementschefen sålunda anfört.

Utskottet tillstyrker också regeringens förslag att riksdagen godkänner att vägverket får träffa *hyresavtal* och långtidsförhåra (leasa) anläggningstillgångar motsvarande ett anskaffningsvärde av 170 milj.kr.

Vidare tillstyrker utskottet att riksdagen godkänner vad departementschefen anfört om *tilläggsbidrag till drift av kommunala vägar och gator*. Förslaget innebär att det under budgetåret 1989/90 skall vara möjligt att använda anslaget för drift av statliga vägar vid utbetalning av tilläggsbidrag enligt förordningen (1988:1017) om statsbidrag till vissa vägar och kollektivtrafik-anläggningar m.m. till de kommuner som har blivit väghållare efter den 1 januari 1989.

Departementschefen framhåller att det är angeläget att en systematisk försöksverksamhet med *automatisk hastighetsövervakning* kan påbörjas. För att detta skall kunna möjliggöras bör 5 milj.kr. av anslaget beräknas för anskaffning av erforderlig utrustning, som polisen får tillgång till.

Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner vad departementschefen sålunda anfört.

Slutligen tillstyrker utskottet att riksdagen godkänner vad departementschefen anfört om *finansiering av anläggningstillgångar*. Detta innebär att riksgäldskontoret fr.o.m. den 1 januari 1990 tillhandahåller vägverket erforderliga rörelsemedel. Enligt departementschefen bör riksgäldskontoret under år 1990 tillhandahålla vägverket totalt 600 milj.kr. för utgifter vid köp av anläggningstillgångar.

B3. Byggande av riksvägar

Från anslaget betalas vägverkets kostnader för byggande av riksvägar. Från anslaget betalas vidare vägverkets räntekostnader för kredit i riksgäldskontoret för projekteringsutgifter.

Regeringen föreslår en *medelsanvisning* med 1 417,9 milj. kr. för nästa budgetår.

Departementschefen erinrar om att riksdagen den 13 maj 1987 (prop. 1986/87:100 bil. 8, TU 19, rskr. 235) beslutade godkänna att en kredit inrättades i riksgäldskontoret för finansieringen av utbyggnaden av väg E6 som motorväg på delen Stenungsund-Ljungskile och att kapitalkostnaden för år 1987 skulle få belasta anslaget. Regeringen hemställde den 29 oktober

1987 att riksgäldskontoret inrättade krediten. Utbyggnaden av vägen pågår. Kapitalkostnaden för krediten för år 1989 beräknas till 30 milj.kr. Denna kostnad bör – framhåller departementschefen – få belasta anslaget under år 1990.

I motion T235 (mp) yrkas att riksdagen under anslaget anvisar ett belopp som med 1 000 milj.kr. understiger det som regeringen föreslagit. Motionärerna framhåller att det inte föreligger något behov av att bygga nya vägar, i synnerhet inte motorvägar. De erinrar vidare om att de vill minska bilismen med 25 % fram till år 1995 för att kunna klara centrala miljöpolitiska målsättningar.

Utskottet vill med anledning av detta motionsyrkande erinra om konstaterandet i fjolårets trafikpolitiska beslut att bilismen svarar för merparterna av gods- och persontransporterna och att den är en förutsättning för att samhällets behov av transporter skall kunna tillgodoses. Samtidigt betonades att bilismen måste utvecklas med beaktande av de säkerhets- och miljökrav som samhället ställer. Utskottet, som inte kan ansluta sig till motionärernas uppfattning om behovet av nya vägar, tillstyrker den av regeringen föreslagna medelsanvisningen och avstyrker motionsyrkandet.

I motion T359 (vpk) yrkas avslag på regeringens förslag om användningen av anslaget för att täcka *kapitalkostnader för utbyggnaden av väg E6* som motorväg på delen Stenungsund–Ljungskile.

Utskottet ser för sin del inga skäl att ompröva det nämnda riksdagsbeslutet år 1987. Härav följer att motionsyrkandet avstyrks, medan regeringens förslag tillstyrks.

I motionerna T223 (mp) och T255 (mp) begärs ett *stopp för byggande av motorvägar* tills vidare. Nya motorvägar innebär enligt motionärerna ett undergrävande av möjligheterna att få till stånd en mer energisnål och miljövänlig trafik.

Utskottet vill erinra om att motorvägar byggs där det behövs av trafiksäkerhets- och framkomlighetsskäl – och därmed också av miljöskäl – samt med beaktande av bl.a. också samhällsekonomiska bedömningar. När, var och hur de skall byggas bestäms inom ramen för den planeringsprocess som utskottet i det föregående angivit huvuddragen av. Med det sagda avstyrks motionsyrkandena.

I motionerna T258 (vpk) och T359 (vpk) uttalas önskemål om omedelbart *avbrytande av pågående motorvägsbygge i Bohuslän*. Motionärerna åberopar miljöskäl och den lokala opinionen samt framhåller att vägen måste ses som ett led i regeringens EG-politik, vilken de säger sig vara motståndare till.

I motion T258 (vpk) framhålls också – som ett alternativ till det pågående motorvägsbygget – att den befintliga vägen bör rustas upp.

Regeringen beslutade den 9 februari 1989, efter förnyad prövning med anledning av ett beslut av regeringsrätten i november 1988, att inte ändra sitt tidigare beslut om arbetsplanen för ifrågavarande vägobjekt. Arbetsplanen för objektet i sin helhet har därmed fastställts i den ordning som väglagen anvisar. Utskottet anser för sin del att bygget bör fullföljas och avstyrker med hänvisning till det anförda motionsyrkandena.

I motion T359 (vpk) framhålls också att motorvägsprojektet *Scandinavian Link* bör avbrytas.

Beteckningen *Scandinavian Link* har lanserats av företrädare för näringslivet och används i den allmänna debatten som ett gemensamt namn för järnvägar och motorvägar som bl.a. skulle förbinda de tre skandinaviska huvudstäderna och de tre största städerna i Sverige med varandra och som även via fasta förbindelser över Öresund, Stora Bält och Fehmarn-Belt skulle förbinda Skandinavien med kontinenten. Begreppet *Scandinavian Link* har ingen förankring i väglagstiftningen. Flerårsplanerna för väginvesteringar omfattar följaktligen inte något sådant projekt. Med det sagda avstyrks motionsyrkandet.

Utskottet väljer att i detta sammanhang också behandla en motion – T364 (mp) – vari framhålls att en planerad *trafikplats på riksväg 4 vid Åby* i Norrköpings kommun inte bör komma till stånd. Av motionen framgår att motionären är emot inte bara trafikplatsen som sådan utan också anläggandet av en s.k. truck stop i närheten av denna.

Utskottet hänvisar – i fråga om själva trafikplatsen – till vad som anförts om vägplaneringsprocessen och vill framhålla att den andra av motionären behandlade frågan helt synes avse kommunens ansvarsområde enligt plan- och bygglagen. Med det sagda avstyrks motionen.

Utskottet tillstyrker förslaget i propositionen om *medelsöverföring från anslaget för byggande av riksvägar*. Förslaget innebär att det – för att främja en effektiv medelsanvändning – bör ingå i regeringens befogenheter att bemyndiga vägverket att under andra halvåret 1989 ta i anspråk behövliga belopp av de medel som anvisas för verksamhetsåret 1990.

B4. Byggande av länstrafikanläggningar

Från anslaget betalas dels vägverkets kostnader för byggande av länsvägar och banverkets kostnader för investeringar i länsjärnvägar, dels lämnas bidrag till sådana statskommunvägar som inte är riksvägar, till väg- eller gatanläggningar samt till spåranläggningar för kollektiv persontrafik och till cykelleder. Vidare lämnas från anslaget bidrag till kollektivtrafikåtgärder som främjar miljö, energieffektivitet och samordning. Från anslaget betalas också vägverkets räntekostnader för kredit i riksgäldskontoret för projekteringsutgifter.

Departementschefen framhåller att år 1990 är det andra året för det av riksdagen beslutade särskilda programmet för byggande av länstrafikanläggningar. För år 1989 anvisade riksdagen 650 milj.kr. Av det trafikpolitiska beslutet framgår att regeringen skulle föreslå en ytterligare höjning av anslaget för år 1990. Enligt den i beslutet redovisade principöverenskommelsen mellan staten, Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet och Svenska Lokaltrafikföreningen skall anslaget uppgå till minst 970 milj.kr. Jämfört med år 1989 innebär detta en höjning med 320 milj.kr. Med en sådan höjning är det möjligt – säger departementschefen – att genomföra viktiga investeringar i länstrafikanläggningar i enlighet med de planer för byggande av länstrafikanläggningar åren 1989–1997 som nu upprättas av länsstyrelserna.

Regeringen föreslår en *medelsanvisning* på 970 milj.kr. för nästa budgetår. Medelsförbrukningen för år 1990 beräknas i stort fördela sig så att 865 milj.kr. går till investeringar i länstrafikanläggningar, 85 milj.kr. till bidrag till investeringar i trafikmedel m.m. och 20 milj.kr. till bidrag till byggande av cykelleder m.m. Det är en uppgift för regeringen – framhåller departementschefen – att göra den slutliga fördelningen. Fördelningen av medel länen emellan för byggande av länstrafikanläggningar bestäms enligt förordningen (1988:1074) med instruktion för vägverket av verkets styrelse.

I motion T350 (m) yrkas att riksdagen under anslaget anvisar 1 120 milj.kr., vilket innebär en ökning med 150 milj.kr. i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna framhåller att under de senaste åren inte mer än en halv procent av bruttonationalprodukten har avsatts för väginvesteringar. De erinrar vidare om konstaterandet i fjolårets trafikpolitiska proposition att en så låg investeringstakt medför att vägkapitalet minskar. Om tendensen fortsätter kommer Sveriges vägkapital att minska med en fjärdedel fram till sekelskiftet.

I motion T215 (c) yrkas att riksdagen under anslaget anvisar 1 205 milj.kr., vilket innebär en ökning med 235 milj.kr. i jämförelse med regeringens förslag. Motionärerna framhåller också att den inbördes fördelningen av dessa medel rör mycket centrala politiska frågeställningar. Det är därför rimligt att riksdagen tar ställning till huvudinriktningen genom att anslaget delas på specificerade anslag. Elektrifierad järnvägstrafik – fortsätter motionärerna – är miljövänligare, energisnålare och betydligt trafiksäkrare än biltrafik. För att trafikhuvudmännen skall få en rejäl chans att satsa på sina järnvägar bör anslaget till länsjärnvägar uppgå till 300 milj.kr.

I motion T235 (mp) yrkas att riksdagen under anslaget anvisar 1 170 milj.kr., vilket innebär en ökning med 200 milj.kr. i jämförelse med regeringens förslag. Vidare yrkas att anslaget delas upp i tre delar, varvid 625 milj.kr. går till länsjärnvägar, 125 milj.kr. till cykelvägar m.m. och 420 milj.kr. går till övriga länstrafikanläggningar, trafikmedel m.m.

Vad först gäller anslagsnivån vill utskottet framhålla att denna lades fast genom fjolårets trafikpolitiska beslut och att det förslag som regeringen nu lägger fram innebär att beslutet efterföljs. Mot denna bakgrund och med hänsyn till samhällsekonomin tillstyrker utskottet regeringens förslag och avstyrker motionsyrkandena om en ökad medelsanvisning.

Som utskottet framhållit i avsnittet 3. Vägplaneringsprocessen innebar 1988 års trafikpolitiska beslut att den sedan många år välutvecklade och decentraliserade planeringsprocessen för byggande av allmänna vägar utvidgades till att omfatta även investeringar i länsjärnvägar och kollektivtrafikanläggningar. Utskottet har där också angivit huvuddragen i planeringsprocessen enligt de bestämmelser som tillkommit som en följd av riksdagsbeslutet. I beslutet framhölls att investeringar i väganläggningar resp. kollektivtrafikanläggningar i viss mån är utbytbara och att det bl.a. därför är viktigt att lokala och regionala anläggningar för vägtrafik och kollektivtrafik prioriteras samordnat och på länsnivå. Vidare uttalades att investeringar i länsjärnvägar skall

prövas regionalt på samma sätt som gäller för kollektivtrafikanläggningar och länsvägar.

Den decentraliserade ordning som enligt riksdagsbeslutet sålunda numera tillämpas för beslut om investeringar inte bara i vägar utan också i länsvägar och kollektivtrafikanläggningar m.m. är enligt utskottets mening mera ändamålsenlig än en centraliserad beslutsprocess. Utskottet är därför inte berett att förorda att fjolårets riksdagsbeslut omprövas. Det bör framhållas att det i beslutet uttalades att spårbunden trafik har betydande fördelar inte minst från miljösynpunkt och att bidragssystemet för länstrafikanläggningar därför borde utformas så att investeringar i sådan trafik kunde främjas. Av det anförda följer att utskottet avstyrker yrkande 23 i motion T215 (c) om att riksdagen skall ta ställning till huvudinriktningen av ifrågavarande anslag genom att det delas på delposter och yrkande 22 i samma motion i den del det innehåller förslag till sådan fördelning samt yrkande 4 i motion T235 (mp) i den del det innehåller förslag av sistnämnda art.

Av det anförda följer vidare att utskottet även avstyrker yrkande 1 i motion T237 (mp) om att riksdagen skall besluta anvisa 625 milj. kr. i riktat bidrag till länsvägarna.

Vidare avstyrks det yrkande om specialdestination ("öronmärkning") av medel för länsvägar som återfinns i motion T258 (vpk).

I motion A465 (c) behandlas *vägverkets planeringsramar*. Motionärerna säger att vägverket genom beslut i september 1988 fastställt de ekonomiska ramar som skall ligga till grund för länsstyrelsernas beslut om investeringar i länstrafikanläggningar de närmaste åren. Enligt motionärerna har verket i sitt beslut inte alls beaktat det av riksdagen fastställda vägpolitiska målet att en tillfredsställande standard på vägnätet – även det lågtrafikerade – i landets alla delar skall säkerställas. Vägverket bör därför göra en ny fördelning av de medel som anvisats under anslaget.

Som utskottet framhållit i det föregående är det en uppgift för länsstyrelsen att upprätta och fastställa flerårsplaner för byggande av länstrafikanläggningar. I planen skall byggnadsföretagen inom länet anges i ordning efter angelägenhetsgrad. Innan planen upprättas skall länsstyrelsen hämta in förslag om de länstrafikanläggningar som bör utföras från bl.a. vägförvaltningen. Innan länsstyrelsen fastställer planen skall yttrande ha inhämtats från bl.a. vägverket. Om vägverket och länsstyrelsen har olika uppfattningar om vad planen skall innehålla, skall frågan om fastställelse överlämnas till regeringen.

Vägverket anger planeringsramar som länsstyrelserna har att beakta vid upprättandet av flerårsplaner. I planeringsramarna återfinns vägverkets bedömningar av den medelstilleddning som resp. län kan förväntas erhålla under planeringsperioden. Till grund för vägverkets bedömningar ligger riktlinjer fastställda av statsmakterna. Målen för vägpolitiken, sådana de fastställts av riksdagen, utgör de primära riktlinjerna. Dessa mål innebär bl.a. – som motionärerna själva framhåller – att en tillfredsställande standard på vägnätet i landets samtliga delar skall säkerställas. Eftersom regeringen

skall pröva frågan om fastställelse av en flerårsplan i sådana fall då vägverket och länsstyrelsen inte når enighet, kan regeringen sägas samtidigt pröva frågan om graden av måluppfyllelse. Detsamma gäller då ett beslut av vägverket eller länsstyrelsen om fastställelse av en flerårsplan överklagas hos regeringen.

Vad utskottet sålunda anfört synes ägnat att tillgodose syftet med motionsyrkandet, varför detsamma avstyrks.

Med hänvisning till vad utskottet nu anfört avstyrks även motion T209 (fp) yrkande 1 i den del det innehåller krav på att länsstyrelserna skall ha rätt att överklaga de av vägverket angivna planeringsramarna.

Cykelleder m.m. behandlas i fyra motioner. Statsbidrag för byggande av cykelleder kan enligt gällande bestämmelser lämnas i mån av tillgång på medel med 50 % av kostnaden. Frågor om bidrag administreras av vägförvaltningen i det län där arbetet skall utföras. Som framgår av vad utskottet anfört i det föregående är det regeringens avsikt att 20 milj.kr. under nästa budgetår skall kunna användas för ändamålet.

I motion T340 (s) framhålls att den summa på 20 milj.kr. som regeringen tänker sig anvisa är för liten med tanke på den stora betydelsen från trafiksäkerhetssynpunkt av *cykelleder och gångbanor*. Anläggandet av sådana bör vidare enligt motionärerna omfattas av vägplaneringen och bekostas av vägverket.

Anslagsnivån för nästa budgetår – 970 milj.kr. – lades fast genom fjolårets trafikpolitiska beslut. Utskottet är – som framhållits i det föregående – inte berett att förorda någon specialdestination av medel inom anslagsramen för ett visst ändamål. Byggandet av cykelleder och gångbanor synes utskottet i flertalet fall vara helt och hållet en kommunal angelägenhet. Enligt vad utskottet erfarit omfattas dock i vissa fall cykelleder och gångbanor av arbetsplaner för riksvägar och länsvägar. Byggandet av cykellederna och gångbanorna bekostas i sådana fall också av staten-vägverket, om inte kommunen – såsom är fallet i fråga om statskommunvägarna – är väghållare. I sistnämnda fall kan dock givetvis statsbidraget med 50 % av anläggningskostnaden utbetalas. Någon generell skyldighet för vägverket att bekosta anläggandet av cykelleder och gångbanor är utskottet för sin del inte berett att förorda. Med det sagda avstyrks motionen.

I motion T351 (s) begärs en *ändring av reglerna om statsbidrag till byggande av cykelleder*. Motionärerna erinrar om att statsbidrag kan utgå med 50 % av anläggningskostnaden och föreslår att det skall stå varje län fritt att bestämma bidragsnivån. Mindre kommuner tvingas ofta – säger motionärerna – avstå från att anlägga cykelleder av ekonomiska skäl. Andra kommuner mottar bidraget för cykelleder som det är så angeläget att anlägga att de sannolikt skulle komma till stånd även utan bidrag eller med ett lägre bidrag än 50 % av kostnaden.

Utskottet är inte nu berett att förorda den begärda ändringen av bidragsreglerna och avstyrker sålunda motionen.

Enligt motionerna T201 (s) och T423 (c) bör reglerna för statsbidrag till anläggande av cykelleder utformas så att anläggningar som innebär en från trafiksäkerhetssynpunkt fördelaktig *separation mellan gång- och cykeltrafik* blir ekonomiskt fördelaktiga för kommunerna att uppföra.

Eftersom utformningen av gator och vägar med tillhörande gång- och cykelbanor är en kommunal eller regional angelägenhet bör också enligt utskottets mening frågor av det sålunda aktualiserade slaget lösas på lokal eller regional nivå med anpassning till rådande förhållanden. En separation mellan gång- och cykeltrafik är i många fall till fördel. Inom oförändrad anslagsram skulle sådana regler som motionärerna vill ha till stånd dock innebära att det antal kommuner som kan få del av statsbidraget minskar. Utskottet avstyrker med det sagda motionsyrkandena.

Utskottet tillstyrker förslaget i propositionen om *medelsöverföring från anslaget för länstrafikanläggningar*. Förslaget innebär att det – för att främja en effektiv medelsanvändning – bör ingå i regeringens befogenheter att bemyndiga vägverket att under andra halvåret 1989 ta i anspråk behövliga belopp av de medel som anvisas för verksamhetsåret 1990.

B5. Bidrag till drift av kommunala vägar och gator

Från anslaget lämnas driftbidrag till statskommunvägar samt väg- och gatuaneläggningar för kollektiv persontrafik m.m.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en *medelsanvisning* på 558,1 milj.kr. för nästa budgetår.

B6. Bidrag till drift och byggande av enskilda vägar

Från anslaget lämnas bidrag till drift och byggande av enskilda vägar enligt förordningen (1979:788) om statsbidrag till enskild väghållning.

Regeringen föreslår en *medelsanvisning* med 439 milj. kr. för nästa budgetår.

I motion T350 (m) yrkas att riksdagen under anslaget anvisar 550 milj.kr., vilket innebär en ökning med 111 milj.kr. i jämförelse med regeringens förslag. Motionärernas förslag utgör en del av de förslag som de lägger fram i syfte att tillföra vägväsendet totalt 1 000 milj.kr. utöver regeringens förslag för nästa budgetår. Till stöd för förslagen åberopas att de av regeringen föreslagna medlen inte täcker kostnaderna för att hålla nuvarande vägkapital på oförändrad nivå. Vidare framhålls att ett genomförande av motionärernas förslag innebär förbättringar av infrastrukturen, som får stor betydelse för svenskt näringsliv och svensk ekonomisk tillväxtpöjligheter. Miljön och trafiksäkerheten skulle också förbättras.

I motion T215 (c) yrkas att riksdagen beslutar öka den av regeringen föreslagna medelsanvisningen med 100 milj.kr. Även i denna motion betonas vikten av insatser i syfte att återställa det samlade vägkapitalets värde. Vidare framhålls att bärighetshöjande åtgärder behövs inte bara på riksvägar och de länsvägar som omfattas av anslaget för särskilda bärighetshöjande åtgärder utan också på de enskilda vägarna.

Den i propositionen föreslagna medelsanvisningen – som innebär en

ökning av anslaget med 17 milj.kr. i förhållande till innevarande budgetår – synes, med beaktande av samhällsekonomins krav, inte böra föranleda någon erinran. Det bör med anledning av c-motionen framhållas att det är regeringens avsikt att 15 milj.kr. från anslaget för särskilda bärighetshöjande åtgärder skall kunna användas som bidrag till sådana åtgärder på det enskilda statsbidragsberättigade vägnätet inom skogslänen under nästa budgetår. Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsyrkandena.

I motion T215 (c) behandlas också *bidragsnormerna för de enskilda vägarna*. Motionärerna säger sig inte kunna acceptera nuvarande normer och vill ha en återgång till tidigare gällande bidragssystem.

Utskottet vill med anledning av detta yrkande erinra om riksdagens beslut (prop. 1983/84:100 bil. 8, TU 21, rskr. 313) om att införa ett nytt differentierat bidragssystem för enskild väghållning. I beslutet framhölls att det nya systemet innebar en för den enskilde rättvisare fördelning av medlen samtidigt som samhällets intresse i de olika vägarna skulle kunna återspeglas bättre. Systemet skulle också kunna anpassas till och möjliggöra förändrade prioriteringar från samhällets sida. Sammantaget ansågs det innebära väsentliga förbättringar av den enskilda väghållningen i jämförelse med det då gällande bidragssystemet. Utskottet finner för sin del inga skäl till att ompröva riksdagsbeslutet. I sammanhanget bör erinras om att det vid sidan av det statliga bidraget förekommer kommunala bidrag till den enskilda väghållningen i betydande omfattning. I många fall innebär detta att väghållarna för de enskilda vägarna får samtliga kostnader för väghållningen täckta med bidrag. Härtill kommer, som redan nämnts, att regeringen avser anvisa 15 milj.kr. för nästa budgetår för särskilda bärighetshöjande åtgärder på statsbidragsberättigade enskilda vägar i skogslänen. Med det sagda avstyrks motionsyrkandet.

Frågor om *enskild vägs förändring till allmän* behandlas i motionerna T304 (m) och T305 (m). Motionären vill att två närmare angivna enskilda vägar i Norrbottens län skall förändras till allmänna vägar.

Enligt väglagen är det vägverket som efter samråd med länsstyrelsen har att pröva om en enskild väg skall förändras till allmän. Någon riksdagens åtgärd med anledning av motionerna kan sålunda inte komma i fråga, varför desamma avstyrks.

Utskottet tillstyrker förslaget i propositionen om *medelsöverföring från anslaget för enskilda vägar*. Förslaget innebär att det – för att främja en effektiv medelsanvändning – bör ingå i regeringens befogenheter att, i den mån kravet på ändamålsenlig planering av bidragsverksamheten eller andra skäl motiverar det, bemyndiga vägverket att under andra halvåret 1989 ta i anspråk behövliga belopp av de medel som anvisas för verksamhetsåret 1990.

B7. Tjänster till utomstående

Från anslaget betalas vissa kostnader inom vägverket för planering av beredskapsarbeten m.m.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en *medelsanvisning* för nästa budgetår på 35,7 milj.kr.

Departementschefen erinrar om att riksdagen tidigare godkänt att anslaget får användas för *upprustning av vägar vid indragning av allmänna färjeleder* (prop. 1986/87:100 bil. 8, TU 19, rskr. 235) och framhåller att det även under nästa budgetår bör vara möjligt att använda anslaget till sådana ändamål.

Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner vad departementschefen sålunda anfört.

B8. Vägverket:Försvarsuppgifter

Från anslaget betalas vägverkets kostnader för planering m.m. samt investeringar vad gäller försörjningsberedskapen inom totalförsvarets civila delar.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en *medelsanvisning* på 39,1 milj.kr. för nästa budgetår.

Departementschefen framhåller att nuvarande *bro över Falsterbokanalen* är i dåligt skick och behöver ersättas. Då kanalen har tillkommit för att trygga säkerheten för handelssjöfarten i krislägen, är det lämpligt att en del av kostnaden för att ersätta nuvarande bro – främst den del som avser försvarsinvesteringar – får belasta anslaget. Kostnaden beräknas till 1 milj.kr.

Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner vad departementschefen sålunda anfört.

I motion T216 (c) behandlas frågan om *samordning av civila vägplaner och krigsvägplaner*.

Som utskottet framhöll i sitt yttrande TU 1986/87:2y till försvarsutskottet med anledning av proposition 1986/87:95 om totalförsvarets fortsatta utveckling utgör krigsvägplanen i sig ett instrument för samordning av den civila och militära väghållningen i kris- och krigssituationer. I planen anges det i fred planlagda utnyttjandet av främst det allmänna vägnätet för totalförsvarets transporter. Vidare anges planlagt utförande av vissa vägobjekt av begränsad omfattning, avsedda att öka totalförsvarets handlingsfrihet och framkomligheten för dess transporter. Planen omfattar också en förteckning över vissa enskilda vägar av betydelse för totalförsvarets behov och för vilka avses gälla ett allmänt vägunderhållsansvar.

Av det anförda följer att syftet med motionsyrkandet torde få anses i huvudsak tillgodosett. Någon riksdagens åtgärd synes sålunda inte böra komma i fråga, varför yrkandet avstyrks.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ett *beställningsbemyndigande för vägverket att anskaffa reservbromateriel* så ekonomiskt som möjligt.

B9. Vägverket: Särskilda bärighetshöjande åtgärder

Riksdagen beslutade år 1987 om ett tioårigt investeringsprogram för bärighetshöjningar på vissa delar av vägnätet i syfte att så långt möjligt anpassa detta till den standard som gäller inom EG (prop. 1986/87:100 bil. 8, TU 19, rskr. 235). En sådan anpassning bedömdes vara av stor betydelse för svenskt näringsliv, inte minst för den industri som utnyttjar skogsråvaror. Kostnaden för programmet beräknades till 5 750 milj.kr. – utöver ordinarie

vägbyggnadsmedel – i 1988 års prisnivå. För finansieringen beslutade riksdagen bl.a. i april 1987 (prop. 1986/87:82, SkU35, rskr. 194) om en höjning av fordonsskatten för vissa lastbilar och släpvagnar. Åtgärderna enligt programmet skulle inriktas på huvudvägnätet – riksvägar och primära länsvägar – samt dessutom övriga länsvägar i de s.k. skogslänen, dvs. Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Investeringsprogrammet gör det möjligt att i en första etapp höja de tillåtna fordonsvikterna på betydande delar av vägnätet i skogslänen och huvudvägarna i övrigt från nuvarande 51,4 tons bruttovikt till 56 tons bruttovikt nästa år. Omkring år 1995 beräknas den maximalt tillåtna fordonsvikten kunna höjas ytterligare till 60 tons bruttovikt, samtidigt som det tillåtna boggitrycket kan höjas till 18 ton.

Regeringen föreslår en *medelsanvisning* på 622 milj.kr. för nästa budgetår.

I motion T223 (mp) framhålls att bärighetsprogrammet bör avbrytas.

I motion T235 (mp) yrkas att riksdagen beslutar avskaffa anslaget och att bärighetsprogrammet avbryts.

I motion T359 (vpk) yrkas att riksdagen avslår regeringens förslag och framhålls att riksdagsbeslutet om anpassning av det svenska vägnätet till den standard som gäller inom EG bör rivs upp.

Utskottet ser för sin del inga skäl att ompröva det nämnda riksdagsbeslutet år 1987. Anslagsberäkningen i propositionen har inte heller givit utskottet anledning till erinran. Regeringens förslag tillstyrks följaktligen, medan motionsyrkandena avstyrks.

I motionerna T223 (mp) och T258 (vpk) behandlas frågor om *längd och vikt för landsvägsfordon*. Maximalt tillåten bruttovikt är i princip – som nämnt – för närvarande 51,4 ton. Högsta tillåtna längd för fordon eller därtill kopplat fordon är – utanför det enskilda vägnätet – 24 meter. Motionärerna vill att dessa gränser skall sänkas till 40 ton resp. 18 meter.

Av redogörelsen för innebörden av det nämnda riksdagsbeslutet år 1987 och av utskottets ställningstagande till frågan om en omprövning av det beslutet följer att motionsyrkandena inte bör vinna riksdagens bifall. De avstyrks följaktligen.

I motion T258 (vpk) förekommer också ett yrkande – som utskottet väljer att behandla i detta sammanhang – att riksdagen hos regeringen skall begära ett förslag till *stopp för tunga lastbilstransporter över 30 mil*.

En inskränkning av tillåtna transportavstånd för lastbilar skulle enligt utskottets mening hämma näringslivets utveckling, minska valfriheten inom transportsektorn och försämra konkurrensförhållandena. Dessutom skulle det medföra näst intill oöverstigliga svårigheter att kontrollera att regler, av det slag som motionärerna vill ha till stånd, efterlevs. Med det sagda avstyrks motionsyrkandet.

I motion T215 (c) behandlas *inriktningen av de särskilda bärighetshöjande åtgärderna*. Enligt motionärerna används medlen under anslaget enbart för förstärkning av broar. Riskerna är därmed uppenbara – framhålls det – att

vägsträckorna på ömse sidor om broarna inte kommer att tåla den ökade belastning som broarna byggs för.

Som framgår av vad utskottet anfört är det ett syfte med de särskilda bärighetshöjande åtgärderna att det svenska vägnätet år 1995 så långt möjligt skall kunna trafikeras av fordon med en högsta bruttovikt av 60 ton och ett högsta boggitryck på 18 ton. Enligt nämnda riksdagsbeslut år 1987 skulle bärighetshöjande åtgärder vidtas på ett stort antal broar och även på vissa vägar.

Av det anförda framgår att syftet med motionsyrkandet torde få anses tillgodosett, varför detsamma avstyrks.

I motionerna T230 (s), T321 (c) och T330 (s) behandlas *fördelningen på olika regioner av medel för särskilda bärighetshöjande åtgärder*. I den förstnämnda motionen framhålls att Kronobergs län bör få del av anslaget, i den andra att stödområdet i Älvsborgs län bör få detsamma och i den tredje att grusvägnätet i södra Sverige bör tillföras medel från anslaget.

Som framgår av den inledande redogörelsen i detta avsnitt av betänkandet omfattas riksvägarna och de primära länsvägarna i *samliga* län av det särskilda programmet för bärighetshöjningar. I skogslänen gäller programmet dessutom för övriga länsvägar. Det har därmed givits en tydlig regionalpolitisk inriktning, som utskottet för sin del inte är berett att ompröva. Det är – som utskottet framhöll i det nämnda betänkandet TU 1986/87:19 – regionalpolitiskt mycket värdefullt att investeringsprogrammet gör det möjligt att stärka skogsbrukets konkurrenskraft och att förbättra förutsättningarna för näringslivet i sin helhet i dessa län. Av det anförda följer att motionsyrkandena avstyrks.

I motion T346 (mp) behandlas *viss lastbilstrafik i Värmland*. Motionären säger att man där bedriver en försöksverksamhet – som ett led i en EG-anpassning – genom vilken lastbilar med 60 tons boggitryck tillåts trafikera vägnätet. Motionären, som befarar att vägarna slits för hårt och som säger sig vara motståndare till EG-anpassningen, vill ha ett stopp för trafiken.

Enligt vad utskottet erfarit gäller sedan några år en av vägverket beviljad dispens som gör det möjligt att – då tjälen i marken är minst 50 cm djup – trafikera bl.a. vägarna i Värmlands län med fordon eller fordonskombinationer som har en högsta bruttovikt av 60 ton. Motionärens farhågor synes, med hänsyn till de förutsättningar som gäller för dispensen, sakna grund. Utskottet avstyrker motionen.

6. Motionsyrkanden beträffande flerårsplaner och fördelningsplaner m.m.

Utskottet behandlar i detta avsnitt ett stort antal motionsyrkanden som alla innehåller krav på något beslut eller uttalande från riksdagens sida i syfte att få till stånd åtgärder, vilkas genomförande regleras inom ramen för den planeringsprocess som utskottet tidigare redogjort för. Det stora flertalet av yrkandena är begränsade till att avse ett visst län och gäller då i allmänhet antingen att ett visst eller vissa vägobjekt bör tidigareläggas eller att länet i

fråga på ett eller annat sätt skall få en ökad medelstilldelning för vägändamål. Vissa yrkanden gäller emellertid landet som helhet, eller flera län.

I motionerna T222 (fp) och T225 (m) betonas den stora betydelsen från trafiksäkerhets- och miljösynpunkt av *förbifarter eller kringfartsleder* och att särskilda satsningar på sådana därför bör göras.

Utskottet, som delar motionärernas uppfattning, erinrar om att riksdagen förra året beslutade höja anslaget för byggande av riksvägar med 180 milj. kr. för att möjliggöra tidigareläggning av i riksvägplanen ingående angelägna förbifartsprojekt. Vidare framhölls i riksdagens beslut att medelsanvisningen för länstrafikanläggningar skulle göra det möjligt att tidigarelägga ett antal angelägna förbifarter. Regeringen har också – enligt vad utskottet erfarit – i direktiv om upprättande av förenklade flerårsplaner för åren 1989–1997 framhållit att möjligheten att inordna angelägna kringfartsleder och förbifarter, genom tidigareläggning av sådana byggnadsobjekt i gällande planer, särskilt bör beaktas. Av det anförda framgår enligt utskottets mening att syftet med motionsyrkandena torde få anses tillgodosett. Yrkandena avstyrks med hänvisning till det anförda.

Utskottet delar också den i motion T240 (s) uttalade uppfattningen att det är angeläget att bygga bort "*flaskhalsar*" i *vägnätet* och förutsätter att behovet av åtgärder i det syftet beaktas inom ramen för vägplaneringen. Med hänvisning till den ordning som gäller för beslut om väginvesteringar avstyrker utskottet motionsyrkandet.

I motion T240 (s) framförs vidare önskemål om en *större medelstilldelning för investeringar i förbifarter* än vad som beslutades med anledning av fjolårets trafikpolitiska proposition.

Utskottet har i det föregående tagit ställning till frågorna om medelsanvisningar för nästa budgetår för byggande av riksvägar och för byggande av länstrafikanläggningar. Vidare har utskottet just framhållit vikten av satsningar på förbifarter – på riksvägar såväl som på länsvägar. Utskottet är emellertid inte berett att förorda en specialdestination av medel för vare sig en viss typ av väginvesteringar – i annan mån än vad som följer av uppdelningen på olika anslag – eller ett visst vägobjekt. Sådana beslut bör liksom hittills fattas inom ramen för vägplaneringsprocessen. Med det sagda avstyrks motionsyrkandet.

Utskottet är inte heller berett att föreslå en specialdestination av medel för vägändamål till förmån för ett visst eller vissa län. Därför avstyrks motion T254 (m) yrkande 2, vari uttalas önskemål om en *ökad andel av väganslagen för de fyra Mälarlänerna*.

Fem motioner innehåller förslag om en *ny Europaväg i ett inlandsläge mellan Göteborg och Karesuando*.

I motion T343 (c) yrkas att regeringen bör utreda och komma med förslag till en ny Europaväg på nämnda sträcka. Ett yrkande med samma innebörd återfinns i motion T317 (fp), i vilken framhålls att den föreslagna vägen skulle kunna avlasta E4. Den skulle också innebära goda transportmöjligheter för turister till fjällvärlden. Vidare skulle den vara lämplig för transport av farligt

gods. I motion T323 (c,m,fp,vpk). såvitt nu är i fråga, framhålls att riksvägarna 50 och 60 bör byggas ut som delar av en planerad inlandsväg. I den motionen samt i motionerna T231 (fp) och T356 (fp) framförs synpunkter på vägens sträckning genom inlandet mellan Göteborg och Karesuando. Enligt de två förstnämnda är det särskilt angeläget att vägen får en sträckning via Örebro. Enligt den sistnämnda bör vägen till att börja med byggas i sträckningen Mora–Johannisholm–Filipstad–Kristinehamn–Mariestad–Göteborg.

Utskottet kan inledningsvis konstatera att det är i princip två krav som ställs i dessa fyra motioner. Det är att vägstandarden bör höjas och att vägen bör numreras som Europaväg.

I frågan om vägens standard gäller att denna prövas inom ramen för vägplaneringen. Ett enhetligt nummer är inget skäl för en särbehandling.

Nuvarande klassificering av Europavägarna i Sverige regleras genom 1950 års deklaration rörande byggande av internationella huvudtrafikleder. Deklarationen utarbetades inom FN-organet Economic Commission for Europe (ECE). Flertalet europeiska stater, dock inte Sverige, är emellertid parter i en ny överenskommelse, träffad inom ECE:s ram, som innebär en i förhållande till 1950 års deklaration ändrad klassificering av Europavägarna. För Sveriges del innebär den nya överenskommelsen – om vi ansluter oss till den – dels att i princip alla våra nuvarande Europavägar skall skyltas om med nya nummer, dels införandet av några nya nummer. För den s.k. inlandsvägen innebär överenskommelsen dock ingen Europavägsstatus.

Utskottet vill vidare framhålla att den av motionärerna aktualiserade vägförbindelsen numera på långa sträckor har enhetliga vägnummer till ledning för bl.a. utländska turister. Sedan år 1985 benämns sålunda den 119 mil långa sträckan Östersund–Karesuando riksväg 88. Några formella hinder mot att hela sträckan Göteborg–Karesuando får ett enhetligt vägnummer finns inte.

Enligt vad utskottet erfarit pågår överläggningar mellan vägverket och berörda länsmyndigheter om en inlandsväg och dess sträckning. Med hänvisning härtill, och till den ordning som gäller för beslut om väginvesteringar, finner utskottet att någon riksdagens åtgärd inte bör komma i fråga med anledning av motionsyrkandena. Dessa avstyrks följaktligen.

I den sålunda behandlade motionen T231 (fp) framhålls att en inlandsväg skulle ingå i ett svenskt "stamvägnät". I motionerna T323 (c,m,fp,vpk) och T367 (s) framhålls att riksvägarna 50 och 60 bör tas in i "stamvägnätet".

Det allmänna vägnätet är indelat i riksvägar och länsvägar. Klassificeringen baserar sig på vilken funktion vägen fyller för samfärdseln. Begreppet stamvägar finns inte i väglagstiftningen. Utskottet anser för sin del att nuvarande indelning av det allmänna vägnätet är till fyllest och avstyrker därmed motionerna T323 (c,m,fp,vpk) i här berörd del och T367 (s).

Bland de motionsyrkanden om flerårs- och fördelningsplaner m.m. som berör mer än ett län behandlar utskottet nu slutligen yrkandena i motionerna T310 (c) och i T312 (c).

I den förstnämnda begärs åtgärder i syfte att få till stånd *den s.k.*

Dackevägen och i den sistnämnda påtalas behovet av en snabb upprustning av *vägförbindelsen Norrköping-Västerås-Gävle*.

Utskottet hänvisar till den ordning som gäller för beslut om väginvesteringar och avstyrker motionerna.

Utskottet övergår nu till att behandla det stora antal motionsyrkanden i olika vägfrågor som i huvudsak endast rör ett län. Yrkandena är, som nämnts, genomgående av tre olika slag. Det vanligast förekommande innebär krav på att ett visst eller vissa vägobjekt snarast möjligt skall komma till stånd. Vanligt är också krav på att ett visst län skall tillföras ökade medel för byggande av vägar. Den tredje kategorin innebär krav på att ett visst län skall tillföras ökade medel för drift av vägar. Frågor av de två sistnämnda slagen omfattas i många fall av ett och samma yrkande. Den ökade medelstildelningen avses vanligen komma till stånd genom en omfördelning länen emellan. I några fall begärs emellertid en specialdestinerad medelsanvisning till förmån för ett visst län. Till stöd för yrkandena, av samtliga kategorier, åberopas arbetsmarknadsmässiga samt trafik-, miljö- och regionalpolitiska överväganden.

Utskottet avstyrker samtliga dessa motionsyrkanden av följande skäl.

Utskottet har i det föregående utförligt redogjort för de grundläggande bestämmelserna om vägplaneringsprocessen. Den innebär att det ankommer på de centrala, regionala och lokala vägmyndigheterna att pröva frågorna om utredning, projektering och planering samt prioritering m.m. av vägutbyggnaderna. Som utskottet tidigare i olika sammanhang framhållit är det ett – inte minst från planeringssynpunkt – komplicerat och tidskrävande förfarande som i de enskilda fallen föregår vägfrågornas lösning. De stora kostnader för vägbygget och den begränsade medelstildelningen nödvändiggör noggranna avvägningar mellan olika projekt och mellan alternativa lösningar med avseende på arbetenas utförande m.m. Behov av samordning med andra planeringssektorer och intressen har därvid medfört ökade krav på vägplaneringens inordnande i den totala samhällsplaneringen. Vad gäller länsstyrelserna har de ett avgörande inflytande på vägfrågorna, dels genom sitt allmänna planerings- och beslutsansvar på regional nivå, dels genom sina speciella uppgifter avseende bebyggelseplaneringen och för natur- och miljövårdsområdena samt dels också genom de befogenheter som väglagstiftningen ger dem. Under alla skeden av vägplaneringen förekommer med kommuner och andra berörda intressenter ett omfattande samrådsförfarande, som till sina huvuddrag är reglerat i väglagstiftningen.

Det system för planeringen av väghållningen med planläggning och projektering, som sedan länge används av vägverket tillsammans med länsstyrelser och kommuner och numera även s.k. fasta beredningsgrupper vid länsstyrelserna, är för övrigt konstruerat så att anpassningar till trafikplanering och fysisk samhällsplanering kan tillgodoses. Utskottet vill också erinra om att nu gällande planerings- och beslutsordning på detta område tillkommit efter ett omfattande utredningsarbete och en rad beslut från statsmakternas sida samt fått en utformning som från många synpunkter ansetts förebildlig. Den kännetecknas också – som utskottet vid flera tillfällen tidigare framhållit – av stor flexibilitet, som är av betydande värde

inte minst i skiftande arbetsmarknadssituationer. Regionalpolitiska bedömningar vägs också in vid länsstyrelsernas prioriteringar, något som utskottet finner lämpligt med hänsyn till den betydelse som goda kommunikationer – tillsammans med andra faktorer – har för den regionala utvecklingen.

Fördelningen av investeringsmedel de skilda landsdelarna och vägkategorierna emellan sker vidare på grundval av en noggrann angelägenhetsgradering och efter vederbörande regionala och lokala vägmyndigheters hörande – allt i syfte att åstadkomma en så likformig och rättvis fördelning av dessa medel som möjligt.

Det är enligt utskottets mening av stor vikt att vägbyggnadsobjekten tillkommer i den prioriteringsordning som de regionala och kommunala instanserna i samverkan med vägverket uppställt.

Frågor som gäller insatser och fördelning av medel för drift av vägar avgörs även de genom en decentraliserad beslutsprocess som innefattar en dialog mellan vägverkets huvudkontor och de regionala vägmyndigheterna och som resulterar i femårsplaner, underkastade en revision vart tredje år.

Mot bakgrund av det anförda finner utskottet det klart olämpligt att riksdagen – såsom motionärerna förutsätter – tar ställning till de frågor om vägväsendet i olika län som nu aktuella motioner avser.

De motionsyrkanden som utskottet sålunda avstyrker gäller följande län.

Stockholms län

Byggande av kringfartsleder enligt motionerna T208 (m) yrkande 1 och T243 (m) yrkande 3 samt genomförande av diverse andra vägobjekt enligt motionerna T243 (m) yrkande 5 i den delen och T360 (fp).

Ökad andel av väganlagen enligt motionerna T209 (fp) yrkande 1 i den delen, T243 (m) yrkande 1 och T327 (s).

Uppsala län

Ytterligare medel till länsvägnätet enligt motion T329 (c).

Östergötlands län

Byggande av förbifart vid Söderköping enligt motionerna T238 (fp) yrkande 2 och T342 (s). En tvärförbindelse Kinda–Åtvidaberg–Valdemarsvik enligt motion T238 (fp) yrkande 3, en upprustning av riksväg 50 mellan Norrköping och Örebro och av länsvägnätet enligt yrkandena 4 resp. 5 i samma motion samt en utbyggnad av E66 från Norrköping till Örebro enligt motion T328 (s).

Jönköpings län

Byggande av förbifart på E4 vid Vaggeryd enligt motionerna T320 (s) och T345 (fp) samt även på riksväg 26 vid Gislaved enligt sistnämnda motion.

Kronobergs län

Upprustning av riksväg 23 enligt motionerna T230 (s) yrkande 1 och T257 (fp) samt även av E4 i dess sträckning genom länet enligt sistnämnda motion. 50 milj.kr. utöver ordinarie anslag till upprustning av vägarna i länet enligt motion T349 (c).

Ökade väganslag till länet enligt motionerna T210 (c) yrkande 2 och T334 (s), i den förstnämnda motionen preciserat till att avse 250 milj.kr.

Gotlands län

Förstärkning och beläggning av vägnätet enligt motion T335 (c).

Kristianstads län

Ökade väganslag enligt motion T205 (m) yrkande 2. Betydelsen av att förbättra vägarna för att upprätthålla en decentraliserad struktur i länet enligt motion T369 (c) yrkande 1 samt ökade väganslag och tidigareläggning av vissa vägobjekt enligt yrkande 2 i samma motion.

Malmöhus län

Vägförbättringar för att tillgodose EG:s bärighetsnormer m.m. enligt motion T242 (fp) yrkande 7. Upprustning av riksvägarna 10 och 12 enligt motion T337 (s).

Göteborgs och Bohus län

Utbyggnad av E6 till motorväg resp. motortrafikled på sträckor till norska gränsen, upprustning och nybyggnad av riks- och länsvägnätet och byggande av broar enligt motion T218 (fp) yrkandena 1,2 och 4. Upprustning av länsvägar och av E6 i norra länsdelen enligt motionerna T338 (s) resp. T339 (s). Byggande av förbifart med bro över Sunningesund och av en ny bro över Svinesund enligt motion T213 (m).

Älvsborgs län

Skärpt uppmärksamhet på huvudvägnätets kapacitet och underhållsstandard m.m. enligt motion T245 (fp) yrkande 3. Utbyggnad av riksväg 41 enligt motion T313 (fp). Ökat anslag för vägunderhåll enligt motion T314 (s). Förstärkt satsning på vägbyggande och underhåll samt ökat anslag för färdigställande av riksväg 41 och för upprustning av grusvägnätet i Sjuhäradsbygden enligt motion T315 (c). Färdigställande av väg 181 Falköping-Vårgårda enligt motion T318 (fp). Ökade väganslag enligt motion T321 (c) yrkande 1. Ökad prioritet för byggande av förbifarter vid fördelning av väganslagen, förbättringar av landsbygdsvägnätet och ökade väganslag samt beaktande av landsbygdsvägnätets behov och av behovet av förbifarter i samband med utarbetandet av direktiven för flerårsplaneringen 1991–2000 enligt motion T330 (s) yrkandena 1–3 och 5. Färdigbyggande av väg 181 Herrljunga-Vårgårda enligt motionerna T336 (c) och T353 (m). Ombyggnad av riksväg 41 mellan Kinna och Berghem enligt motion T347 (m). Ökade anslag för vägupprustning enligt motion T354 (m). Ökade anslag för upprustning och vidmakthållande av det sekundära vägnätet enligt motion T362 (fp).

Ökade anslag för byggande och drift av vägar enligt motionerna T226 (c) yrkande 1 och T239 (m) yrkande 1 samt även för byggande av förbifarter enligt motionerna T228 (c,m,fp) yrkande 1 och T229 (s) yrkande 4. Upprustning av vägnätet i Dalsland och västra Värmland enligt motion T361 (fp).

Örebro län

En inlandsvägs sträckning via Örebro och förbättringar av riksvägarna 50 och 60 enligt motion T231 (fp) yrkande 2. Upprustning och skyltning av vägarna 49 och 195 enligt motion T309 (s). Fullföljande av upprustning av väg 709 enligt motionerna T322 (vpk,c) och T331 (s).

Västmanlands län

Behovet av medel för satsning på E18 från Köping mot Arboga och Örebro enligt motion T306 (s).

Gävleborgs län

Upprustning av E4 och riksvägarna 83 och 84 m.m. enligt motion T224 (fp) yrkande 2.

Västernorrlands län

Ändrade sträckningar av E4 och E75 genom Sundsvalls centrum enligt motion T316 (fp). Ökade medel för investeringar och underhåll av vägnätet samt rättvisare fördelningsnyckel vid anslagsfördelningen mellan de olika länen enligt motionerna T333 (s) och T348 (fp). Ytterligare medel för vägunderhåll enligt motion T358 (m).

Jämtlands län

Ytterligare medel för investeringar i vägväsendet enligt motion T250 (s) yrkande 1. Större anslag för vägunderhåll enligt motion T301 (m). Extra anslag om 50 milj.kr. för underhåll och upprustning av vägnätet enligt motion T343 (c) yrkande 1.

Västerbottens län

Ytterligare 10 milj.kr. för åtgärder på länsvägarna enligt motion T232 (fp) yrkande 8. 100 milj.kr. för förstärkning och beläggning av grusvägar enligt motion T366 (c).

7. Övriga frågor

Frågor om *användning av dubbdäck* behandlas i tre motioner. Föreskrifter härom utfärdas av trafiksäkerhetsverket. Föreskrifter om förbud mot dubbdäck på tunga fordon, dvs. fordon med en totalvikt över 3,5 ton, avses träda i kraft den 1 november 1990. För övriga fordon gäller sedan den 1 oktober 1988 *förbud mot användning av dubbdäck under tiden första måndagen efter påsk–31 oktober*, såvida inte under denna tid vinterväglag,

som motiverar sådan användning, råder eller kan förutses. Tidigare gällde att det var tillåtet att använda dubbdäck under perioden 1 oktober–30 april.

I motion T403 (c) framhålls att tiden under vilken dubbdäckanvändning är tillåten bör ändras tillbaka till den 1 oktober–30 april.

I motion T352 (m) begärs ett förbud mot användning av dubbdäck med stöd av bestämmelser som enligt motionären bör träda i kraft den 1 juli 1992.

I motion T208 (m) begärs ett förbud mot användning av dubbdäck i södra Sverige.

Enligt vad utskottet erfarit har regeringen uppdragit åt trafiksäkerhetsverket och vägverket att utreda möjligheterna att kraftigt reducera dubbdäckens beläggningsslitage. Utredningen skall också bl.a. omfatta förutsättningarna för och konsekvenserna av att införa ett förbud mot dubbdäcksanvändning för fordon på hela eller delar av vägnätet samt möjligheten att utnyttja ekonomiska styrmedel (dubbavgift) för att minska användningen av dubbdäck. I avvaktan på resultatet av utredningen, vilken skall föreläggas regeringen senast vid instundande halvårsskifte, avstyrker utskottet motionsyrkandena. Utskottet förutsätter att regeringen kommer att redovisa sitt ställningstagande för riksdagen.

Frågor om *vägbeläggningar* behandlas i två motioner.

I motion T302 (fp) framhålls att vägverket bör få i uppdrag att utprova om *dolomit som inslag i asfalt* kan användas för att få ljusare vägbanor.

Enligt vad utskottet erfarit har olika vägbeläggningars förmåga att reflektera ljus varit föremål för omfattande studier. Mörka beläggningar och ljusa vägmarkeringar ger ofta en bra kontrastverkan och är således från trafiksäkerhetssynpunkt lämpliga i vissa situationer. I andra situationer är ljusa beläggningar mera fördelaktiga för trafiksäkerheten. Ett mycket omfattande utvecklingsarbete med nya beläggningar och material pågår inom vägverket och statens väg- och trafikinstitut. I arbetet ingår även studier av olika beläggningars förmåga att reflektera ljus. Något initiativ från riksdagens sida torde därför inte vara erforderligt, varför utskottet avstyrker motionen.

I motion T308 (s) framhålls att ekonomiska skäl och trafiksäkerhetsmässiga överväganden synes tala för användning av *betong som vägbeläggningmaterial*.

Enligt vad utskottet erfarit pågår ett försök med betong som vägbeläggning på en kortare sträcka av E4. Vägverket överväger vidare att använda detta material på tre olika sträckor av de livligt trafikerade riksvägarna. Syftet med motionen synes sålunda tillgodosett, varför densamma avstyrks.

I motion T413 (m) begärs åtgärder för att minska antalet *bildödade renar i Norrbottens län*.

Enligt vad utskottet erfarit är trafiksäkerhetsverkets samordningsgrupp för trafiksäkerhet i Norrbottens län starkt engagerad i det av motionären aktualiserade problemet. En broschyr med titeln Ren upplysning har tagits fram med information för bilisterna om samernas speciella problem, om vilka vägar som går genom betesområden, om renflyttningar samt om bevakning av renhjordar m.m. Samerna förser också sina renar med halsband utförda i

ett ljusreflekterande material. Vidare kan samerna själva – utan myndighets-medverkan – sätta upp varningsskyltar på tillfälligt särskilt riskfyllda vägvägnitt. Utskottet delar motionärens uppfattning att det är mycket angeläget att komma till rätta med problemet och finner för sin del samordningsgruppens insatser och fortsatta engagemang i frågan väl ägnade att tillgodose det önskemålet. Någon riksdagens åtgärd torde sålunda inte vara erforderlig, varför motionsyrkandet avstyrks.

Motion T311 (s) gäller *samverkan av vissa resurser för vägunderhåll i Malmöhus län*. Motionärerna framhåller att de regionala väg- och luftfartsmyndigheterna i stor utsträckning använder samma slag av investeringsdryga maskiner. För vissa av dem är kapacitetsutnyttjandet mycket lågt. Möjligheterna till en samverkan av maskinresurser bör därför utredas och prövas.

Utskottet förutsätter att vägverket och luftfartsverket bedriver sina verksamheter i så rationella former som möjligt och att de därför också undersöker förutsättningarna för den samverkan som motionärerna aktualiserar. Något riksdagens uttalande i frågan synes därför inte påkallat. Med det sagda avstyrker utskottet motionen.

8. Hemställan

Utskottet hemställer

Vägpolitikens mål

1. beträffande *sambandet mellan goda vägar och en bättre miljö* att riksdagen avslår motion 1988/89:T222 yrkande 5,
2. beträffande *målsättningen för drift och underhåll av vägar* att riksdagen avslår motion 1988/89:T225 yrkande 13,

Vägplaneringsprocessen

3. beträffande *kommunalisering av vägplaneringen* att riksdagen avslår motion 1988/89:T307,
4. beträffande *miljöskyddsprovning av vägar* att riksdagen avslår motion 1988/89:T303,
5. beträffande *ansvaret för fördelningen av investeringar i länstrafikanläggningar* att riksdagen avslår motion 1988/89:T253 yrkande 3,
6. beträffande *översyn av vägagstiftningen* att riksdagen avslår motion 1988/89:T341,
7. beträffande *vägverkets avkastningsberäkningar av investeringar* att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T225 yrkande 14 och 1988/89:T243 yrkande 2.

Vägväsendets finansiering

8. beträffande *avgifts- och lånefinansiering av vägbyggnadsprojekt* att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T240 yrkande 5 i denna del, 1988/89:T243 yrkande 4 i denna del, 1988/89:T330 yrkande 6 i denna del och 1988/89:T359 yrkande 7 i denna del,

9. beträffande *avgiftsfinansiering för drift av vägar*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T225 yrkande 12, 1988/89:T240 yrkande 5 i denna del, 1988/89:T325, 1988/89:T330 yrkande 6 i denna del och 1988/89:T359 yrkande 7 i denna del,

10. beträffande *biltull på Ölandsbron*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T319,

11. beträffande *tidigareläggning av investeringar på E66 i Kalmar län genom lånefinansiering*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T324,

12. beträffande *finansiering av kringfartsleder i storstadsregioner*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T344,

13. beträffande *avgiftsfinansiering av Österleden*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T447 yrkande 9,

14. beträffande *vägbyggnadsprojekt som inte finansieras med statliga medel*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T225 yrkandena 15 och 16,

15. beträffande *förräntning på lånemedel för väginvesteringar*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T343 yrkande 2,

16. beträffande *ändrad företagsform för vägverket*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T225 yrkande 17,

Anslagsfrågor m.m.

17. beträffande *medelsanvisning för ämbetsverksuppgifter*
att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1988/89:T235 yrkande 1 till *Vägverket: Ämbetsverksuppgifter m.m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 11 105 000 kr.,

18. beträffande *ändrad beteckning på anslaget för drift av statliga vägar m.m.*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T215 yrkande 24 och 1988/89:T365,

19. beträffande *medelsanvisning för drift av statliga vägar*
att riksdagen med bifall till regeringens förslag samt med avslag på motionerna 1988/89:T235 yrkande 2 och 1988/89:T350 yrkande 1 till *Drift av statliga vägar* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 5 460 000 000 kr.,

20. beträffande *tioårsprogram för beläggning av grusvägar*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T215 yrkande 25 och 1988/89:T221 yrkande 2,

21. beträffande *driftanslagets regionalpolitiska profil*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T250 yrkande 2,

22. beträffande *broar i stället för färjor*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T326,

23. beträffande *beställningsbemyndiganden för vägverket att anskaffa vissa anläggningsstillgångar*
att riksdagen medger att regeringen lämnar vägverket de beställningsbemyndiganden som förordas i propositionen,

24. *beträffande bemyndigande för vägverket att överföra medel mellan olika anslag*

att riksdagen medger att regeringen vid behov när allmän väg, för vilken staten är väghållare, övergår till enskild väghållning får låta vägverket överföra medel motsvarande gällande statsbidrag mellan anslag B2. Drift av statliga vägar och anslag B6. Bidrag till drift och byggande av enskilda vägar,

25. *beträffande befogenhet för regeringen att överföra medel mellan olika anslag*

att riksdagen medger att regeringen vid ändringar i väghållningsansvaret får överföra medel mellan anslag B2. Drift av statliga vägar och anslag B5. Bidrag till drift av kommunala vägar och gator,

26. *beträffande medelsöverföring från anslaget för drift av statliga vägar*

att riksdagen godkänner att medel från anslaget för drift av statliga vägar får föras över mellan åren 1989 och 1990 i enlighet med vad som anförs i propositionen,

27. *beträffande jämkningar mellan drift- och byggandeanslagen*
att riksdagen godkänner att jämkning mellan drift- och byggandeanslagen för den statliga väghållningen får ske i enlighet med vad som anförs i propositionen,

28. *beträffande hyresavtal*
att riksdagen godkänner att vägverket får träffa hyresavtal och långtidsförhyra (leasa) anläggningstillgångar motsvarande ett anskaffningsvärde av 170 000 000 kr.,

29. *beträffande tilläggsbidrag till drift av kommunala vägar och gator*
att riksdagen godkänner vad som anförs i propositionen om användningen av anslaget B2. Drift av statliga vägar för tilläggsbidrag till drift av kommunala vägar och gator,

30. *beträffande automatisk hastighetsövervakning*
att riksdagen godkänner vad som anförs i propositionen om användningen av anslaget B2. Drift av statliga vägar för anskaffning av utrustning för hastighetsövervakning,

31. *beträffande finansiering av anläggningstillgångar*
att riksdagen godkänner vad som anförs härom i propositionen,

32. *beträffande medelsanvisning för byggande av riksvägar*
att riksdagen med bifall till regeringens förslag samt med avslag på motion 1988/89:T235 yrkande 3 till *Byggande av riksvägar* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 1 417 900 000 kr.,

33. *beträffande kapitalkostnader för utbyggnaden av väg E6*
att riksdagen med avslag på motion 1988/89:T359 yrkande 2 godkänner vad som anförs i propositionen om användningen av anslaget B3. Byggande av riksvägar för att täcka kapitalkostnader för utbyggnader av väg E6 som motorväg på delen Stenungsund-Ljungkile.

34. beträffande *stopp för byggande av motorvägar*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T223 yrkande 23 och 1988/89:T255 yrkande 2 i denna del,
35. beträffande *avbrytande av pågående motorvägsbygge i Bohuslän m.m.*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T258 yrkandena 3 och 8 samt 1988/89:T359 yrkande 1,
36. beträffande *Scandinavian Link*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T359 yrkande 3 i denna del,
37. beträffande *trafikplats på riksväg 4 vid Åby*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T364,
38. beträffande *medelsöverföring från anslaget för byggande av riksvägar*
att riksdagen godkänner att medel från anslaget för byggande av riksvägar får föras över mellan åren 1989 och 1990 i enlighet med vad som anförs i propositionen,
39. beträffande *medelsanvisning för länstrafikanläggningar m.m.*
att riksdagen *dels* med bifall till regeringens förslag samt med avslag på motionerna 1988/89:T215 yrkande 22, 1988/89:T235 yrkande 4 och 1988/89:T350 yrkande 2 till *Byggande av länstrafikanläggningar* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 970 000 000 kr., *dels* avslår motionerna 1988/89:T215 yrkande 23, 1988/89:T237 yrkande 1 och 1988/89:T258 yrkande 11,
40. beträffande *vägverkets planeringsramar*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T209 yrkande 1 i denna del och 1988/89:A465 yrkande 1,
41. beträffande *cykelleder och gångbanor*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T340,
42. beträffande *viss ändring av reglerna om statsbidrag till byggande av cykelleder*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T351,
43. beträffande *separation mellan gång- och cykeltrafik*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T201 yrkande 1 och 1988/89:T423 yrkande 4,
44. beträffande *medelsöverföring från anslaget för länstrafikanläggningar*
att riksdagen godkänner att medel får föras över från anslaget för byggande av länstrafikanläggningar mellan åren 1989 och 1990 i enlighet med vad som anförs i propositionen,
45. beträffande *medelsanvisning för bidrag till kommunala vägar och gator*
att riksdagen till *Bidrag till drift av kommunala vägar och gator* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 558 100 000 kr.,
46. beträffande *medelsanvisning för bidrag till enskilda vägar*
att riksdagen med bifall till regeringens förslag samt med avslag på motionerna 1988/89:T215 yrkande 28 och 1988/89:T350 yrkande 3 till *Bidrag till drift och byggande av enskilda vägar* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 439 000 000 kr.,

47. beträffande *bidragsnormerna för de enskilda vägarna*

att riksdagen avslår motion 1988/89:T215 yrkande 27,

48. beträffande *enskild vägs förändring till allmän*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T304 och 1988/89:T305,

49. beträffande *medelsöverföring från anslaget för enskilda vägar*

att riksdagen godkänner att medel får föras över från anslaget för bidrag till drift och byggande av enskilda vägar mellan åren 1989 och 1990 i enlighet med vad som anförs i propositionen,

50. beträffande *medelsanvisning för tjänster till utomstående*

att riksdagen till *Tjänster till utomstående* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 35 700 000 kr.,

51. beträffande *upprustning av vägar vid indragning av allmänna färjeleder*

att riksdagen godkänner vad som anförs i propositionen om användningen av anslaget för tjänster till utomstående för upprustningen av vissa vägar,

52. beträffande *medelsanvisning för försvarsuppgifter*

att riksdagen till *Vägverket: Försvarsuppgifter* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 39 100 000 kr.,

53. beträffande *bro över Falsterbokanalen*

att riksdagen godkänner vad som anförs i propositionen om användningen av anslaget för försvarsuppgifter till byggande av en ny bro över Falsterbo kanal,

54. beträffande *samordning av civila vägplaner och krigsvägplaner*

att riksdagen avslår motion 1988/89:T216 yrkande 1,

55. beträffande *beställningsbemyndigande för vägverket att anskaffa reservbromateriel*

att riksdagen medger att regeringen lämnar det beställningsbemyndigande som förordas i propositionen,

56. beträffande *medelsanvisning för särskilda bärighetshöjande åtgärder m.m.*

att riksdagen *dels* med bifall till regeringens förslag samt med avslag på motionerna 1988/89:T235 yrkande 5 och 1988/89:T359 yrkande 6 till *Vägverket: Särskilda bärighetshöjande åtgärder* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 622 000 000 kr., *dels* avslår motionerna 1988/89:T223 yrkande 21 och 1988/89:T359 yrkande 5,

57. beträffande *längd och vikt för landsvägsfordon*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T223 yrkande 22 och 1988/89:T258 yrkande 9,

58. beträffande *stopp för tunga lastbilstransporter över 30 mil*

att riksdagen avslår motion 1988/89:T258 yrkande 6,

59. beträffande *inriktningen av de särskilda bärighetshöjande åtgärderna*

att riksdagen avslår motion 1988/89:T215 yrkande 26,

60. beträffande *fördelningen på olika regioner av medel för särskilda bärighetshöjande åtgärder*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T230 yrkande 2, 1988/

89:T321 yrkande 2 och 1988/89:T330 yrkande 4,

61. beträffande *viss lastbilstrafik i Värmland*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T346,

Motionsyrkanden om flerårs- och fördelningsplaner m.m.

62. beträffande *förfararter och kringfartsleder*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T222 yrkande 4 och 1988/89:T225 yrkande 10,

63. beträffande *"flaskhalsar" i vägnätet*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T240 yrkande 4,

64. beträffande *större medelstulldelning för investeringar i förfararter*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T240 yrkande 3,

65. beträffande *ökad andel av väganlagen för de fyra Mälarlänerna*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T254 yrkande 2,

66. beträffande *en ny Europaväg i ett inlands-läge mellan Göteborg och Karesuando*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T231 yrkande 1, 1988/89:T317, 1988/89:T323 i denna del, 1988/89:T343 yrkande 3 och 1988/89:T356,

67. beträffande *"stamvägnät"*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T323 i denna del och 1988/89:T367,

68. beträffande *den s.k. Dackevägen*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T310,

69. beträffande *vägförbindelsen Norrköping-Västerås-Gävle*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T312,

70. beträffande *vägväsendet i Stockholms län*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T208 yrkande 1, 1988/89:T209 yrkande 1 i denna del, 1988/89:T243 yrkandena 1,3 och 5 i denna del, 1988/89:T327 och 1988/89:T360,

71. beträffande *vägväsendet i Uppsala län*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T329,

72. beträffande *vägväsendet i Östergötlands län*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T238 yrkandena 2-5, 1988/89:T328 och 1988/89:T342,

73. beträffande *vägväsendet i Jönköpings län*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T320 och 1988/89:T345,

74. beträffande *vägväsendet i Kronobergs län*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T230 yrkande 1, 1988/89:T257 och 1988/89:T349,

75. beträffande *vägväsendet i Kalmar län*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T210 yrkande 2 och 1988/89:T334,

76. beträffande *vägväsendet i Gotlands län*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T335,

77. beträffande *vägväsendet i Kristianstads län*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T205 yrkande 2 och 1988/89:T369,

78. beträffande *vägväsendet i Malmöhus län*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T242 yrkande 7 och 1988/89:T337,

79. beträffande *vägväsendet i Göteborgs och Bohus län*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T213 yrkandena 1 och 2, 1988/89:T218 yrkandena 1,2 och 4, 1988/89:T338 och 1988/89:T339,

80. beträffande *vägväsendet i Älvsborgs län*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T245 yrkande 3, 1988/89:T313, 1988/89:T314, 1988/89:T315, 1988/89:T318, 1988/89:T321 yrkande 1, 1988/89:T330 yrkandena 1-3 och 5, 1988/89:T336, 1988/89:T347, 1988/89:T353, 1988/89:T354 och 1988/89:T362,

81. beträffande *vägväsendet i Värmlands län*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T226 yrkande 1, 1988/89:T228 yrkande 1, 1988/89:T229 yrkande 4, 1988/89:T239 yrkande 1 och 1988/89:T361,

82. beträffande *vägväsendet i Örebro län*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T231 yrkande 2, 1988/89:T309, 1988/89:T322 och 1988/89:T331,

83. beträffande *vägväsendet i Västmanlands län*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T306,

84. beträffande *vägväsendet i Gävleborgs län*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T224 yrkande 2,

85. beträffande *vägväsendet i Västernorrlands län*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T316, 1988/89:T333, 1988/89:T348 och 1988/89:T358.

86. beträffande *vägväsendet i Jämtlands län*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T250 yrkande 1, 1988/89:T301 och 1988/89:T343 yrkande 1,

87. beträffande *vägväsendet i Västerbottens län*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T232 yrkande 8 och 1988/89:T366,

88. beträffande *användning av dubbdäck*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:T208 yrkande 2, 1988/89:T352 och 1988/89:T403 yrkande 1,

89. beträffande *dolomit som inslag i asfalt*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T302,

90. beträffande *betong som vägbelägningsmaterial*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T308,

91. beträffande *bildödade renar i Norrbottens län*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T413 i denna del,

92. beträffande *samverkan av vissa resursér för vägunderhåll*
att riksdagen avslår motion 1988/89:T311.

Stockholm den 6 april 1989

På trafikutskottets vägnar

Närvarande: Birger Rosqvist (s), Rolf Clarkson (m), Olle Östrand (s), Kenth Skårvik (fp), Anna Wohlin-Andersson (c), Sven-Gösta Signell (s), Görel Bohlin (m), Margit Sandéhn (s), Rune Johansson (s), Sten-Ove Sundström (s), Sten Andersson i Malmö (m), Hugo Bergdahl (fp), Viola Claesson (vpk), Jarl Lander (s), Yngve Wernersson (s), Rune Thorén (c) och Hans Lindförss (mp).

1988/89:TU15

Reservationer

1. Kommunalisering av vägplaneringen (mom. 3)

Viola Claesson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 18 som börjar med "Av redogörelsen" och slutar med "avstyrks följaktligen" bort ha följande lydelse:

Nuvarande ordning för planering av och beslut om väginvesteringar medför även enligt utskottets mening betydande risker för att vägbyggarintresset skall väga alltför tungt i den totala markanvändningsplaneringen, eftersom ju både planerings- och investeringsbesluten ligger på samma hand. Därför, och på grund av de omständigheter i övrigt som åberopas i motionen, delar utskottet motionärernas uppfattning att detaljplanekravet enligt plan- och bygglagen bör utvidgas till att omfatta allmänna vägar. Som en följd härav bör, som motionärerna framhåller, väglagen ändras så att dess bestämmelser om planering och byggande av vägar överförs till plan- och bygglagen. En proposition med förslag till erforderliga lagändringar bör snarast möjligt föreläggas riksdagen.

Vad utskottet nu anfört – och som innebär att motionen tillstyrks – bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *kommunalisering av vägplaneringen*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T307 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

2. Miljöskyddsprövning av vägar (mom. 4)

Kenth Skårvik (fp), Hugo Bergdahl (fp), Viola Claesson (vpk) och Hans Lindförss (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 18 börjar med "Med anledning" och på s. 19 slutar med "trafikutskottet motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

Frågan om införande av en tillståndsprövning av vägar och andra trafikaneläggningar behandlades i flera omgångar under 1987/88 års riksmöte. Enligt utskottets mening är tiden nu mogen att fatta beslut i frågan. Regeringen bör därför snarast möjligt förelägga riksdagen förslag till erforderlig lagstiftning. Förslaget bör också innebära att det skapas möjlighe-

ter att tillämpa miljöskyddslagens förbudsbestämmelser på vägar och andra trafikaneläggningar.

Vad utskottet nu anfört – och som innebär att motionsyrkandet tillstyrks – bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *miljöskyddsprövning av vägar*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T303 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

3. Ansvaret för fördelningen av investeringar i länstrafikanläggningar (mom. 5)

Viola Claesson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 19 som börjar med "Som framgår" och slutar med "avstyrks motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

Det finns numera en utbredd medvetenhet om att biltrafiken måste begränsas kraftigt i storstadsområdena samtidigt som en miljövänlig, bekväm och snabb kollektivtrafik måste byggas ut. Även utskottet finner en tyngdpunktsförskjutning från biltrafik till kollektivtrafik i hög grad önskvärd. Som en markering härav bör enligt utskottets mening huvudansvaret för fördelningen av investeringar i länstrafikanläggningar – såvitt gäller Stockholms län – föras över från länsstyrelsen till landstinget.

Vad utskottet nu anfört – och som innebär att motionsyrkandet tillstyrks – bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *ansvaret för fördelningen av investeringar i länstrafikanläggningar*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T253 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

4. Översyn av väglagstiftningen (mom. 6)

Rolf Clarkson, Görel Bohlin och Sten Andersson i Malmö (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 19 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "motionen avstyrks" bort ha följande lydelse:

Det hör till undantagen att regeringen själv tar initiativ till ett visst vägbygge. Så har emellertid skett i fråga om det pågående motorvägsbygget i Bohuslän. Regeringen har beordrat vägverket att inrymma och prioritera bygget i flerårsplaneringen samt att upprätta en arbetsplan. Den frihet som regeringen har att pröva alla aspekter på frågor om fastställelse av arbetsplaner, vilka – som vanligen är fallet – tillkommer på vägmyndigheternas initiativ, begränsas enligt utskottets mening i betänklig utsträckning när regeringen själv tagit initiativet. Regeringens agerande kan då leda till förfång för berörda intressenters rättmätiga krav på en *opartisk och förutsättningslös prövning* av fastställelsefrågan. Utskottet delar därför motionärens uppfattning att regeringen bör låta se över väglagstiftningen i

syfte att föreslå riksdagen bestämmelser som säkerställer möjligheterna till en sådan prövning. 1988/89:TU15

Vad utskottet sålunda anfört – och som innebär att motionen tillstyrks – bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *översyn av vägslagstiftningen*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T341 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

5. Vägverkets avkastningsberäkningar av investeringar (mom. 7)

Rolf Clarkson, Görel Bohlin och Sten Andersson i Malmö (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 19 som börjar med "Av de" och på s. 20 slutar med "utskottet motionsyrkandena" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att vägprojektens nyttoeffekter bör vara styrande för ordningen över landet vad avser byggande. Med det sagda tillstyrker utskottet motion T225 (m) yrkande 14. Syftet med motion T243 (m) yrkande 2 torde genom utskottets ställningstagande få anses tillgodosett.

Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *vägverkets avkastningsberäkningar av investeringar*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T225 yrkande 14 och med anledning av motion 1988/89:T243 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

6. Avgifts- och lånefinansiering av vägbyggnadsprojekt (mom. 8)

Viola Claesson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 21 som börjar med "Vad först" och på s. 22 slutar med "dessa delar" bort ha följande lydelse:

Riksdagen beslutade förra året om en ändring i väglagen för att göra det möjligt att ta ut avgifter för begagnande av väg. Riksdagen beslutade då också att skapa möjligheter för lånefinansiering av vägbyggen. Besluten innebär enligt utskottets mening en felaktig inriktning av trafikpolitiken. Målet måste i stället vara att begränsa biltrafiken, framför allt i de större tätorterna, så att miljön blir draglig för människorna. Detta kan ske med hjälp av en väl utvecklad kollektivtrafik med nolltaxa och ekonomiska styrmedel. Regeringen bör därför till en början förelägga riksdagen förslag till erforderlig lagändring och riksdagen besluta att lånefinansiering av vägbyggen inte skall få förekomma.

Vad utskottet nu anfört – och som innebär att syftet med motion T359 yrkande 7 i här berörd del torde få anses tillgodosett – bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Motionerna T240 (s), T243 (m) och T330 (s), i de delar som nu är i fråga, avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *avgifts- och lånefinansiering av vägbyggnadsprojekt* att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T359 yrkande 7 i denna del samt med avslag på motionerna 1988/89:T240 yrkande 5 i denna del, 1988/89:T243 yrkande 4 i denna del och 1988/89:T330 yrkande 6 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

7. Avgiftsfinansiering för drift av vägar (mom. 9)

Rolf Clarkson (m), Kenth Skårvik (fp), Anna Wohlin-Andersson (c), Görel Bohlin (m), Sten Andersson i Malmö (m), Hugo Bergdahl (fp) och Rune Thorén (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 22 börjar med "Vad så" och på s. 23 slutar med "i allmänhet" bort ha följande lydelse:

Vad så --- (= utskottet, s. 22) --- goda vägar.

Utskottet vill emellertid som sin bestämda uppfattning framhålla att en avgiftsfinansiering av befintliga vägar och broar inte bör komma i fråga. När det gäller ombyggnader som är så omfattande att de kan jämföras med nybyggnad bör dock en avgiftsfinansiering kunna komma i fråga.

Med det sagda tillstyrker utskottet motion T225 (m) yrkande 12. Syftet med motionerna T325 (m) och T359 (vpk) yrkande 7 i den del som nu är i fråga torde genom utskottets ställningstagande få anses i viss mån tillgodosatt. Motionerna T240 (s) yrkande 5 och T330 (s) yrkande 6, i de delar som nu är i fråga, avstyrks.

Vad utskottet nu har anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande *avgiftsfinansiering av vägar*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T225 yrkande 12, med anledning av motionerna 1988/89:T325 och 1988/89:T359 yrkande 7 i denna del samt med avslag på motionerna 1988/89:T240 yrkande 5 i denna del och 1988/89:T330 yrkande 6 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

8. Avgiftsfinansiering för drift av vägar (mom. 9)

Viola Claesson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 22 som börjar med "Vad så" och på s. 23 slutar med "i allmänhet" bort ha följande lydelse:

Vad så gäller frågan om avgiftsfinansiering för att helt eller delvis bestrida kostnaderna för drift av befintliga och tillkommande vägar vill utskottet som sin bestämda uppfattning framhålla att en sådan inte bör komma i fråga för vare sig motorvägar, motortrafikleder eller större broar eller några allmänna vägar över huvud taget. Utskottet finner det därför omotiverat att vägverket nu utreder frågan.

Utskottets ställningstagande innebär att syftet med motionerna T359 (vpk)

yrkande 7 i den del som nu är i fråga och T325 (m) torde få anses tillgodosett. Vidare torde syftet med motion T225 (m) yrkande 12 få anses i viss mån tillgodosett. Motionerna T240 (s) yrkande 5 och T330 (s) yrkande 6, i de delar som nu är i fråga, avstyrks.

Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande *avgiftsfinansiering för drift av vägar*
att riksdagen med anledning av motionerna 1988/89:T225 yrkande 12, 1988/89:T325 och 1988/89:T359 yrkande 7 i denna del samt med avslag på motionerna 1988/89:T240 yrkande 5 i denna del och 1988/89:T330 yrkande 6 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

9. Avgiftsfinansiering av Österleden (mom. 13)

Rolf Clarkson (m), Kenth Skårvik (fp), Görel Bohlin (m), Sten Andersson i Malmö (m) och Hugo Bergdahl (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 23 som börjar med "Som framgår" och slutar med "detsamma avstyrks" bort ha följande lydelse:

Kringfartsleder är enligt utskottets mening av stor betydelse från trafiksäkerhets- och miljösynpunkt samt inte minst för att lösa framkomlighetsproblemen i de större städerna. Särskilt angeläget är det att Österleden genom Stockholm snabbt kommer till stånd. Om så inte kan ske med hjälp av anslagsmedel, bör en avgiftsfinansiering tillgripas. Med det sagda tillstyrker utskottet motionsyrkandet.

Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 13 bort ha följande lydelse:

13. beträffande *avgiftsfinansiering av Österleden*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T447 yrkande 9 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

10. Vägbyggnadsprojekt som inte finansieras med statliga medel (mom. 14)

Rolf Clarkson, Görel Bohlin och Sten Andersson i Malmö (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 23 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "därför motionsyrkandena" bort ha följande lydelse:

En effekt av det kraftigt eftersatta underhållet av vägnätet är att det finns en rent kommersiell efterfrågan på ökad vägkapacitet som är så stor att den skulle kunna finansiera byggandet av vissa vägar. Dessa skulle kunna komma till stånd genom att enskilda entreprenörer helt enkelt får tillstånd att bygga dem och ta ut avgifter av de trafikanter som använder dem. Utskottet delar motionärernas uppfattning att regeringen inte skall behöva pröva och godkänna vägbyggnadsprojekt som inte finansieras med statliga medel. Det skulle enligt utskottets mening innebära en återgång till ett underställnings-

förfarande, som synes bära frångås i allt större utsträckning. Med det sagda tillstyrker utskottet motionsyrkandena.

Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 14 bort ha följande lydelse:

14. beträffande *vägbyggnadsprojekt som inte finansieras med statliga medel*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T225 yrkandena 15 och 16 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

11. Förräntning på lånemedel för väginvesteringar (mom. 15)

Anna Wohlin-Andersson och Rune Thorén (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 24 som börjar med "En låne-" och slutar med "utskottet motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärens uppfattning och tillstyrker motionsyrkandet. Ersättning från vägverket till kommuner eller företag för räntekostnader bör dock – vill utskottet understryka – endast kunna komma i fråga för vägobjekt i stödområdena (A, B och C). Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 15 bort ha följande lydelse:

15. beträffande *förräntning på lånemedel för väginvesteringar*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T343 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

12. Ändrad företagsform för vägverket (mom. 16)

Rolf Clarkson, Görel Bohlin och Sten Andersson i Malmö (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 24 börjar med "Enligt utskottets" och slutar med "yrkandet avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner motionärernas förslag intressant och väl värt att närmare övervägas. Så bör ske genom regeringens försorg. Resultatet av övervägandena bör härefter snarast möjligt redovisas för riksdagen. Med det sagda tillstyrker utskottet motionsyrkandet.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 16 bort ha följande lydelse:

16. beträffande *ändrad företagsform för vägverket*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T225 yrkande 17 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

13. Medelsanvisning för ämbetsverksuppgifter (mom. 17)

Hans Lindfors (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 24 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "motionsyrkandet avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att en medelsanvisning på 9 105 000 kr. bör vara tillfyllest. Motionsyrkandet tillstyrks följaktligen. 1988/89:TU15

dels att utskottets hemställan under 17 bort ha följande lydelse:

17. beträffande *medelsanvisning för ämbetsverksuppgifter* att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1988/89:T235 yrkande 1 till *Vägverket: Ämbetsverksuppgifter* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 9 105 000 kr.,

14. Ändrad beteckning på anslaget för drift av statliga vägar m.m. (mom. 18)

Anna Wohlin-Andersson och Rune Thorén (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 25 som börjar med "Utskottet befarar" och slutar med "avstyrks motionsyrkandena" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning och tillstyrker därför till en början deras förslag att anslagen Drift av statliga vägar och Vägverket: Särskilda bärighetshöjande åtgärder förs samman till ett nytt anslag med benämningen Drift, underhåll och modernisering av statliga vägar. Vidare tillstyrker utskottet förslagen i motionerna att riksdagen under det nya anslaget för nästa budgetår anvisar 6 482 milj. kr. Vid fördelningen av anslagsmedlen bör de av motionärerna uttalade önskemålen tjäna till vägledning. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna: Utskottets ställningstagande innebär att syftet med en rad motionsyrkanden – som närmare behandlas i en annan del av betänkandet – tillgodoses. De motioner eller motionsyrkanden som utskottet åsyftar är: T226 (c) yrkande 1, T238 (fp), T245 (fp) yrkande 3, T250 (s) yrkande 1, T301 (m), T314 (s), T315 (c) yrkandena 1 och 3, T321 (c), T329 (c), T330 (s) yrkandena 2–5, T333 (s) yrkande 1, T334 (s), T335 (c), T338 (s), T348 (fp) yrkande 1, T354 (m), T358 (m) och T361 (fp).

dels att utskottets hemställan under 18 bort ha följande lydelse:

18. beträffande *ändrad beteckning på anslaget för drift av statliga vägar m.m.*

att riksdagen *dels* med bifall till motionerna 1988/89:T215 yrkande 24 och 1988/89:T365, i de delar de avser anslagsbeteckning, beslutar att avskaffa anslagen Drift av statliga vägar och Vägverket: Särskilda bärighetshöjande åtgärder samt att upprätta ett anslag med benämningen Drift, underhåll och modernisering av statliga vägar, *dels* med anledning av regeringens förslag till medelsanvisningar för Drift av statliga vägar och för Vägverket: Särskilda bärighetshöjande åtgärder samt med bifall till motionerna 1988/89:T215 yrkande 24 och 1988/89:T365, i de delar de avser medelsanvisning, till *Drift, underhåll och modernisering av statliga vägar* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 6 482 000 000 kr., *dels också* med anledning av motionerna 1988/89:T215 yrkande 24 och 1988/89:T365 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om fördelningen av medel under anslaget,

15. Medelsanvisning för drift av statliga vägar (mom. 19)

1988/89:TU15

Rolf Clarkson, Görel Bohlin och Sten Andersson i Malmö (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 25 som börjar med "Som framgår" och på s. 26 slutar med "sin helhet" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i motion T350 (m) uttalade uppfattningen, som för övrigt också är vägverkets, att 6 200 milj.kr. bör anvisas för drift av statliga vägar under nästa budgetår. Utskottet tillstyrker sålunda motion T350 (m) yrkande 1. Syftet med motion T235 (mp) yrkande 2 torde genom utskottets ställningstagande få anses tillgodosett.

Den sålunda föreslagna medelsanvisningen tillgodoser enligt utskottets mening syftet med motion T225 (m) yrkande 13 i högre grad än den medelsanvisning som regeringen föreslår. I den motionen betonas nämligen vikten av att upprätthålla nuvarande vägars tekniska standard och av att återföra kraftigt förslitna delar av vägnätet till godtagbar standard.

dels att utskottets hemställan under 19 bort ha följande lydelse:

19. beträffande *medelsanvisning för drift av statliga vägar* att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1988/89:T235 yrkande 2 samt med bifall till motion 1988/89:T350 yrkande 1 till *Drift av statliga vägar* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 6 200 000 000 kr.,

16. Medelsanvisning för drift av statliga vägar (mom. 19)

Hans Lindforss (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 25 börjar med "Som framgår" och på s. 26 slutar med "sin helhet" bort ha följande lydelse:

Även utskottet finner det angeläget att en god vägstandard kan upprätthållas i hela landet och förordar därför att riksdagen under anslaget anvisar medel med ett större belopp än det regeringen föreslår. Det i motion T235 (mp) föreslagna beloppet – 5 560 000 000 kr. – synes väl avvägt och tillstyrks följaktligen. Genom utskottets ställningstagande torde syftet med motion T350 (m) yrkande 1 få anses i huvudsak tillgodosett.

dels att utskottets hemställan under 19 bort ha följande lydelse:

19. beträffande *medelsanvisning för drift av statliga vägar* att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1988/89:T350 yrkande 1 samt med bifall till motion 1988/89:T235 yrkande 2 till *Drift av statliga vägar* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 5 560 000 000 kr.,

17. Tioårsprogram för beläggning av grusvägar (mom. 20)

– under förutsättning av bifall till reservation nr 14 –

Anna Wohlin-Andersson och Rune Thorén (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 26 börjar med "Som en" och slutar med "båda motionsyrkanden" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är det mycket angeläget att de 3 000 mil länsvägar som alltjämt saknar beläggning snarast möjligt asfalteras. Av de 6 482 milj.kr. utskottet föreslagit för drift, underhåll och modernisering av statliga vägar under nästa budgetår bör därför 500 milj.kr. användas för det ändamålet. Utskottet delar vidare motionärernas uppfattning att ett tioårsprogram för förstärkning och samtidig beläggning av grusvägar inom länsvägnätet bör upprättas. Regeringen bör sålunda snarast möjligt återkomma till riksdagen med förslag till ett sådant program.

Vad utskottet sålunda anfört – och som innebär att utskottet tillstyrker motionerna T215 (c) yrkande 25 och T221 (c) yrkande 2 – bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 20 bort ha följande lydelse:

20. beträffande *tioårsprogram för beläggning av grusvägar*
att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:T215 yrkande 25 och 1988/89:T221 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

18. Driftanslagets regionalpolitiska profil (möm. 21)

Viola Claesson (vpk) och Hans Lindforss (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 26 som börjar med "Utskottet erinrar" och slutar med "detsamma avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är angeläget att riksdagen markerar att anslaget för drift av statliga vägar skall ha en regionalpolitisk profil. Därför bör riksdagen enligt utskottets mening uttala att minst hälften av medelsanvisningen skall tas i anspråk för driftinsatser som bestäms med utgångspunkt i regionalpolitiska överväganden.

Vad utskottet nu anfört – och som innebär att motionsyrkandet tillstyrks – bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 21 bort ha följande lydelse:

21. beträffande *driftanslagets regionalpolitiska profil*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T250 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

19. Automatisk hastighetsövervakning (mom. 30)

Rolf Clarkson (m), Kenth Skårvik (fp), Görel Bohlin (m), Sten Andersson i Malmö (m) och Hugo Bergdahl (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 27 som börjar med "Utskottet tillstyrker" och slutar med "sålunda anfört" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening bör trafikövervakningen i första hand inriktas på synlig övervakning. De av regeringen aviserade försöken med automatisk hastighetsövervakning rymmer åtskilliga juridiska problem. Inte minst effekterna för den personliga integriteten måste noga övervägas, innan en försöksverksamhet startar. I avvaktan på att regeringen för riksdagen redovisar resultatet av sådana överväganden, kan utskottet inte tillstyrka att

riksdagen godkänner vad departementschefen anfört om användningen av anslaget för drift av statliga vägar för anskaffning av utrustning för hastighetsövervakning. Vad utskottet nu anfört bör av riksdagen ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 30 bort ha följande lydelse:

30. beträffande *automatisk hastighetsövervakning*
att riksdagen med avslag på regeringens förslag om användningen av anslaget för drift av statliga vägar för anskaffning av utrustning för hastighetsövervakning som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

20. Medelsanvisning för byggande av riksvägar (mom. 32)

Hans Lindforss (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 28 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "avstyrker motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det av hänsyn till miljön är angeläget att minska bilismens omfattning. För att det målet skall kunna uppfyllas är det lika angeläget att minska byggandet av trafikgenererande riksvägar, särskilt motorvägar. Anslaget för detta ändamål bör därför radikalt skäras ned. Utskottet tillstyrker den av motionärerna föreslagna medelsanvisningen och därmed motionsyrkandet.

dels att utskottets hemställan under 32 bort ha följande lydelse:

32. beträffande *medelsanvisning för byggande av riksvägar*
att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1988/89:T235 yrkande 3 till *Byggande av riksvägar* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 417 900 000 kr.,

21. Kapitalkostnader för utbyggnaden av väg E6 (mom. 33)

Viola Claesson (vpk) och Hans Lindforss (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 28 som börjar med "Utskottet ser" och slutar med "förslag tillstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan för sin del inte tillstyrka att anslaget för byggande av riksvägar används för att täcka ifrågavarande kapitalkostnader. Det sagda innebär att regeringens förslag avstyrks, medan motionsyrkandet tillstyrks.

dels att utskottets hemställan under 33 bort ha följande lydelse:

33. beträffande *kapitalkostnader för utbyggnaden av väg E6*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T359 yrkande 2 avslår regeringens förslag om användningen av anslaget för byggande av riksvägar för att täcka kapitalkostnader för utbyggnader av väg E6 som motorväg på delen Stenungsund-Ljungskile,

22. Stopp för byggande av motorvägar (mom. 34)

1988/89:TU15

Viola Claesson (vpk) och Hans Lindfors (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 28 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "avstyrks motionsyrkandena" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att nya motorvägar innebär ett undergrävande av möjligheterna att få till stånd en mer energisnål och miljövänlig trafik. Regeringen bör därför se till att inga ytterligare sådana vägar byggs under överskådlig tid. Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Utskottets ställningstagande innebär att motion T255 (mp) yrkande 2, i den del som nu är i fråga, tillstyrks. Det innebär vidare att syftet med motion T223 (mp) yrkande 23 torde få anses tillgodosett.

dels att utskottets hemställan under 34 bort ha följande lydelse:

34. beträffande *stopp för byggande av motorvägar*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T255 yrkande 2 i denna del och med anledning av motion 1988/89:T223 yrkande 23 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

23. Avbrytande av pågående motorvägsbygge i Bohuslän m.m. (mom. 35)

Viola Claesson (vpk) och Hans Lindfors (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 28 som börjar med "Regeringen beslutade" och slutar med "anförda motionsyrkandena" bort ha följande lydelse:

Redan miljöskälen och den lokala opinionen mot bygget är enligt utskottets mening faktorer som starkt talar mot att vägbygget fullföljs. Härtill kommer att bygget ingår som en del i ett större projekt, Scandianvian Link, som även innefattar en Öresundsbro, som ytterst syftar till kraftigt ökad vägtrafik till förmån för starka ekonomiska intressen inom främst EG. Vägbygget kan därför på sikt verka utarmande på svenskt näringsliv i takt med att kapital och resurser koncentreras till ett fåtal växande centra inom främst EG. Bygget bör sålunda – som motionärerna framhållit – omedelbart avbrytas och den befintliga vägen i stället rustas upp. Det ankommer på regeringen att se till att så sker.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Utskottets ställningstagande innebär att motionerna T258 (vpk) yrkande 3 och T359 (vpk) yrkande 1 tillstyrks, medan syftet med yrkande 8 i förstnämnda motion torde få anses tillgodosett.

dels att utskottets hemställan under 35 bort ha följande lydelse:

35. beträffande *avbrytande av pågående motorvägsbygge i Bohuslän m.m.*

att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:T258 yrkande 3 och 1988/89:T359 yrkande 1 samt med anledning av motion 1988/89:T258 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

24. Scandinavian Link (mom. 36)

1988/89:TU15

Viola Claesson (vpk) och Hans Lindforss (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 29 som börjar med "Beteckningen Scandinavian" och slutar med "avstyrks motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

Motorvägsprojektet Scandinavian Link är liksom det pågående motorvägsbygget i Bohuslän ett allvarligt hot mot miljön. Motorvägen stimulerar vägtrafiken på flera sätt; dels genom att öka pendlingstrafik med bil, dels genom att göra snabba vägtransporter mer fördelaktiga än lagerhållning och dels genom att missgynna den miljövänliga och resurssnåla järnvägstrafiken.

Ökad vägtrafik leder till ökade utsläpp av bl.a. kväveoxider, kolväten och koldioxid. Bohuslän, liksom i tilltagande utsträckning hela Sydvästsverige, är i dag synnerligen hårt belastat av dessa luftföroreningar. Skadorna härav på sjöar, vattendrag, grundvatten, skog och även i havet är dessvärre betydande. Byggs ScanLink förvärras dessa skador ytterligare.

Utskottet anser att detta är en helt oacceptabel utveckling. I stället måste utsläppen från bl.a. vägtrafiken minskas drastiskt. I det berörda området, dvs. Bohuslän och västkusten, bör enligt utskottets mening kväveoxidutsläppen från trafiken minskas med minst 75 % eftersom nedfallet måste minskas med minst detta för att de miljöskadliga effekterna skall upphöra. Utskottet menar att tillgängliga resurser för trafikens infrastrukturer i första hand skall användas till att bygga ut och förstärka den spårbundna trafiken på bl.a. västkusten. Projektet Scandianvian Link skall enligt utskottets mening inte genomföras. Det ankommer på regeringen att se till att utskottets önskemål uppfylls.

Vad utskottet sålunda anfört – och som torde tillgodose syftet med motionsyrkandet – bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 36 bort ha följande lydelse:

36. beträffande *Scandinavian Link*

att riksdagen med anledning av motion 1988/89:T359 yrkande 3 i denna del som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

25. Trafikplats på riksväg 4 vid Åby (mom. 37)

Viola Claesson (vpk) och Hans Lindforss (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 29 som börjar med "Utskottet hänvisar" och slutar med "avstyrks motionen" bort ha följande lydelse:

Byggandet av en trafikplats på E4 vid Åby i Norrköpings kommun och planerna på en s.k. truck stop, med inslag av affärsverksamhet och nöjesliv i olika former, utgör enligt utskottets mening exempel på en felaktig inriktning av vägpolitiken och därmed av trafikpolitiken i stort. Inriktningen är felaktig därför att den bidrar till att stärka bilismens roll till men för miljön och hushållningen med naturresurser. Trafikpolitiken bör i stället inriktas på att främja järnvägstrafiken och den inrikes sjöfarten, som båda är miljövänliga

och energisnåla. och annan kollektivtrafik, dock inte flyg, som är varken miljövänligt eller energisnålt.

1988/89:TU15

Vad utskottet sålunda anför – och som torde tillgodose syftet med motionsyrkandet – bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 37 bort ha följande lydelse:

37. beträffande *trafikplats på riksväg 4 vid Åby*

att riksdagen med anledning av motion 1988/89:T364 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anför,

26. Medelsanvisning för länstrafikanläggningar m.m. (mom. 39)

Rolf Clarkson, Görel Bohlin och Sten Andersson i Malmö (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 30 som börjar med "Vad först" och på s. 31 slutar med "motion T258 (vpk)" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i samtliga dessa tre motioner uttalade uppfattningen att medelsanvisningen under anslaget bör ökas i jämförelse med regeringens förslag. Den i motion T350 (m) föreslagna medelsanvisningen – 1 120 milj.kr. – som innebär en ökning med 150 milj.kr. synes utskottet lämpligast avvägd. Utskottet tillstyrker sålunda yrkande 2 i nämnda motion. Syftet med motionerna T215 (c) yrkande 22 och T235 (mp) yrkande 4, i de delar dessa yrkanden avser medelsanvisningens storlek, torde genom utskottets sålunda redovisade ställningstagande få anses i huvudsak tillgosedt.

Som utskottet – – – (= utskottet, s. 30–31) – – – motion T258 (vpk).

dels att utskottets hemställan under 39 bort ha följande lydelse:

39. beträffande *medelsanvisning för länstrafikanläggningar m.m.*

att riksdagen *dels* med bifall till motion 1988/89:T350 yrkande 2 samt med anledning av regeringens förslag och motionerna 1988/89:T215 yrkande 22 och 1988/89:T235 yrkande 4, i de delar dessa yrkanden innehåller förslag till medelsanvisning, till *Byggande av länstrafikanläggningar* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 1 120 000 000 kr., *dels* avslår motionerna 1988/89:T215 yrkande 22 och 1988/89:T235 yrkande 4, i de delar dessa yrkanden innehåller förslag till fördelning av anslaget för byggande av länstrafikanläggningar, 1988/89:T215 yrkande 23, 1988/89:T237 yrkande 1 och 1988/89:T258 yrkande 11.

27. Medelsanvisning för länstrafikanläggningar m.m. (mom. 39)

Anna Wohlin-Andersson och Rune Thorén (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 30 som börjar med "Vad först" och på s. 31 slutar med "motion T258 (vpk)" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i samtliga dessa tre motioner uttalade uppfattningen att medelsanvisningen under anslaget bör ökas i jämförelse med regeringens förslag. Den i motion T215 (c) föreslagna medelsanvisningen – 1 205 milj.kr.

– som innebär en ökning med 235 milj. kr. synes utskottet lämpligast avvägd. Utskottet tillstyrker sålunda yrkande 22 i nämnda motion, i den del yrkandet innehåller förslag till medelsanvisning. Syftet med motionerna T350 (m) yrkande 2 och T235 (mp) yrkande 4, i den del yrkandet avser medelsanvisningens storlek, torde genom utskottets sålunda redovisade ställningstagande få anses tillgodosett.

Vidare delar utskottet den i motion T215 (c) uttalade uppfattningen att den inbördes fördelningen av medlen under anslaget rör centrala politiska frågeställningar och att riksdagen därför bör ta ställning till huvudinriktningen genom att anslaget i fortsättningen delas på specificerade utslag. Utskottet tillstyrker sålunda yrkande 23 i sistnämnda motion. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vad så gäller den nu aktuella fördelningen av anslaget bör denna enligt utskottets mening ske på sätt som föreslås i motion T215 (c). Det innebär en fördelning enligt följande.

1. Länsvägar	400 milj. kr.
2. Länsjärnvägar	300 milj. kr.
3. Statskommunvägar	100 milj. kr.
4. Kollektivtrafikanläggningar	300 milj. kr.
5. Miljövänliga trafikmedel	85 milj. kr.
6. Cykelleder	20 milj. kr.
	<hr/>
	1 205 milj. kr.

Vad utskottet sålunda anfört om fördelningen av anslaget bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Utskottets ställningstagande innebär att syftet med motion T215 (c) yrkande 22, i den del det avser fördelning av anslaget, torde få anses tillgodosett. Vidare torde syftet med motion T235 (mp) yrkande 4, i den del det avser fördelning av anslaget, få anses i huvudsak tillgodosett. Slutligen torde också syftet med motionerna T237 (mp) yrkande 1 – som avser ett riktat bidrag på 625 milj. kr. till länsjärnvägarna – och T258 (vpk) yrkande 11, som gäller specialdestination av medel för länsjärnvägar, få anses i huvudsak tillgodosett.

dels att utskottets hemställan under 39 bort ha följande lydelse:

39. beträffande *medelsanvisning för länstrafikanläggningar m.m.*
att riksdagen *dels* med bifall till motion 1988/89:T215 yrkande 22, i den del yrkandet innehåller förslag till medelsanvisning, samt med anledning av regeringens förslag och motionerna 1988/89:T235 yrkande 4, i den del yrkandet innehåller förslag till medelsanvisning, och 1988/89:T350 yrkande 2 till *Byggande av länstrafikanläggningar* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 1 205 000 000 kr., *dels* med bifall till motion 1988/89:T215 yrkande 23 samt med anledning motionerna 1988/89:T215 yrkande 22 och 1988/89:T235 yrkande 4, i de delar dessa yrkanden avser fördelning av anslaget, ävensom motionerna 1988/89:T237 yrkande 1 och 1988/89:T258 yrkande 11 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört.

28. Medelsanvisning för länstrafikanläggningar m.m. (mom. 39)

1988/89:TU15

Viola Claesson (vpk) och Hans Lindforss (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 30 som börjar med "Vad först" och på s. 31 slutar med "motion T258 (vpk)" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i samtliga dessa tre motioner uttalade uppfattningen att medelsanvisningen under anslaget bör ökas i jämförelse med regeringens förslag. Den i motion T235 (mp) föreslagna medelsanvisningen – 1 170 milj. kr. – som innebär en ökning med 200 milj. kr. synes utskottet lämpligast avvägd. Utskottet tillstyrker sålunda yrkande 4 i nämnda motion, i den del yrkandet innehåller förslag till medelsanvisning. Syftet med motion T350 (m) yrkande 2 torde genom utskottets sålunda redovisade ställningstagande få anses tillgodosett. Vidare torde syftet med motion T215 (c) yrkande 22, i den del det avser medelsanvisningens storlek, få anses i huvudsak tillgodosett.

Vidare delar utskottet den i motion T215 (c) uttalade uppfattningen att den inbördes fördelningen av medlen under anslaget rör centrala politiska frågeställningar och att riksdagen därför bör ta ställning till huvudinriktningen genom att anslaget i fortsättningen delas på specificerade anslag. Utskottet tillstyrker sålunda yrkande 23 i sistnämnda motion. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vad så gäller den nu aktuella fördelningen av anslaget bör denna enligt utskottets mening ske på sätt som föreslås i motion T235 (mp). Det innebär en fördelning enligt följande.

---

1. Länsjärnvägar	625 milj. kr.
2. Cykelvägar m.m.	125 milj. kr.
3. Övriga länstrafikanläggningar, trafikmedel m.m.	420 milj. kr.
	<hr/>
	1 170 milj. kr.

Vad utskottet sålunda anfört om fördelningen av anslaget bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Utskottets ställningstagande innebär att syftet med motion T235 (mp) yrkande 4, i den del det avser fördelning av anslaget, torde få anses tillgodosett. Vidare torde syftet med motion T215 (c) yrkande 22, i den del det avser fördelning av anslaget, få anses i viss mån tillgodosett. Slutligen torde syftet med motionerna 1988/89:T237 (mp) yrkande 1 – som avser ett riktat bidrag på 625 milj. kr. för länsjärnvägarna – och T258 (vpk) yrkande 11, som gäller specialdestination av medel för länsjärnvägar, få anses tillgodosett.

dels att utskottets hemställan under 39 bort ha följande lydelse:

39. beträffande *medelsanvisning för länstrafikanläggningar m.m.* att riksdagen *dels* med bifall till motion 1988/89:T235 yrkande 4, i den del yrkandet innehåller förslag till medelsanvisning, samt med anledning av regeringens förslag och motionerna 1988/89:T215 yrkande 22, i den del yrkandet innehåller förslag till medelsanvisning, och 1988/89:T350 yrkande 2 till *Byggande av länstrafikanläggningar* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 1 170 000 000 kr., *dels*

med bifall till motion 1988/89:T215 yrkande 23 samt med anledning av motionerna 1988/89:T215 yrkande 22 och 1988/89:T235 yrkande 4, i de delar dessa yrkanden avser fördelning av anslaget, ävensom motionerna 1988/89:T237 yrkande 1 och 1988/89:T258 yrkande 11 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört.

29. Vägverkets planeringsramar (mom. 40)

Anna Wohlin-Andersson och Rune Thorén (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 31 som börjar med "Som utskottet" och på s. 32 slutar med "angivna planeringsramarna" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening bör det av riksdagen fastställda målet för vägpolitiken att säkerställa en tillfredsställande vägstandard i landets alla delar, även på det lågtrafikerade vägnätet, tillmätas en utomordentligt stor betydelse när vägverket upprättar planeringsramarna för byggande av länstrafikanläggningar i de olika länen. Utskottet är för sin del inte övertygat om att så har skett, när planeringsramarna senast upprättades, och vill därför förorda att arbetet med dessa görs om med beaktande av vad utskottet nu anfört. Utskottet finner det vidare rimligt att länsstyrelserna – såsom framhålls i motion T209 (fp) – skall kunna överklaga de av vägverket fastställda planeringsramarna. Med det sagda tillstyrker utskottet ifrågavarande motionsyrkanden.

Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 40 bort ha följande lydelse:

40. beträffande vägverkets planeringsramar

att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:T209 yrkande 1 i denna del och 1988/89:A465 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört.

30. Cykelleder och gångbanor (mom. 41)

Viola Claesson (vpk) och Hans Lindfors (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 32 börjar med "Anslagsnivån för" och slutar med "avstyrks motionen" bort ha följande lydelse:

Med hänsyn till den mycket stora betydelsen av cykelleder och gångbanor från trafiksäkerhets- och miljösynpunkt är det enligt utskottets mening angeläget att anslaget för ändamålet ökas kraftigt. Cykelleder och gångbanor bör vidare omfattas av planeringen för allmänna vägar och bekostas av vägverket såsom delar av de allmänna vägarna.

Vad utskottet nu anfört – och som innebär att utskottet tillstyrker motionen – bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 41 bort ha följande lydelse:

41. beträffande cykelleder och gångbanor

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T340 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

31. Viss ändring av reglerna om statsbidrag till byggande av cykelleder (mom. 42)

1988/89:TU15

Viola Claesson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 32 börjar med "Utskottet är" och slutar med "sålunda motionen" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att man på regional nivå skall kunna ha frihet att bestämma om variationer i den procentuella nivån för statsbidrag till kommunerna för byggande av cykelleder på sätt som föreslås i motionen. Regeringen bör sålunda ändra bidragsreglerna så att de tillgodoser utskottets önskemål.

Vad utskottet nu anfört – och som innebär att utskottet tillstyrker motionen – bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 42 bort ha följande lydelse:

42. beträffande *viss ändring av reglerna om statsbidrag till byggande av cykelleder*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T351 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

32. Separation mellan gång- och cykeltrafik (mom. 43)

Anna Wohlin-Andersson (c), Viola Claesson (vpk), Rune Thorén (c) och Hans Lindforss (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 33 börjar med "Eftersom utformningen" och slutar med "sagda motionsyrkandena" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att kommunerna bör stimuleras att åstadkomma en från trafiksäkerhetssynpunkt fördelaktig separation mellan gång- och cykeltrafik. Så bör ske genom att reglerna om statsbidrag till byggande av cykelleder ändras genom regeringens försorg. Med det sagda tillstyrker utskottet motionsyrkandena.

Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 43 bort ha följande lydelse:

43. beträffande *separation mellan gång- och cykeltrafik*

att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:T201 yrkande 1 och 1988/89:T423 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

33. Medelsanvisning för bidrag till enskilda vägar (mom. 46)

Rolf Clarkson, Görel Bohlin och Sten Andersson i Malmö (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 33 börjar med "Den i" och på s. 34 slutar med "avstyrker motionsyrkandena" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i de två motionerna uttalade uppfattningen att

medelsanvisningen under anslaget bör ökas i jämförelse med regeringens förslag. Den i motion T350 (m) föreslagna medelsanvisningen – 550 milj.kr. – som innebär en ökning med 111 milj.kr. synes utskottet lämpligast avvägd. Utskottet tillstyrker sålunda yrkande 3 i nämnda motion. Syftet med motion T215 (c) yrkande 28 torde genom utskottets ställningstagande få anses tillgodosett.

dels att utskottets hemställan under 46 bort ha följande lydelse:

46. beträffande *medelsanvisning för bidrag till enskilda vägar* att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1988/89:T215 yrkande 28 samt med bifall till motion 1988/89:T350 yrkande 3 till *Bidrag till drift och byggande av enskilda vägar* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 550 000 000 kr.,

34. Medelsanvisning för bidrag till enskilda vägar (mom. 46)

Anna Wohlin-Andersson och Rune Thorén (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 33 börjar med "Den i" och på s. 34 slutar med "avstyrker motionsyrkandena" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i de två motionerna uttalade uppfattningen att medelsanvisningen under anslaget bör ökas i jämförelse med regeringens förslag. Den i motion T215 (c) föreslagna medelsanvisningen – 539 milj.kr. – som innebär en ökning med 100 milj.kr. synes utskottet lämpligast avvägd. Utskottet tillstyrker sålunda yrkande 28 i nämnda motion. Syftet med motion T350 (m) yrkande 3 torde genom utskottets ställningstagande få anses i huvudsak tillgodosett.

dels att utskottets hemställan under 46 bort ha följande lydelse:

46. beträffande *medelsanvisning för bidrag till enskilda vägar* att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1988/89:T350 yrkande 3 samt med bifall till motion 1988/89:T215 yrkande 28 till *Bidrag till drift och byggande av enskilda vägar* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 539 000 000 kr.,

35. Bidragsnormerna för de enskilda vägarna (mom. 47)

Anna Wohlin-Andersson och Rune Thorén (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 34 börjar med "Utskottet vill" och slutar med "avstyrks motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att bidragsnormerna nu bör ändras så att de får den innebörd de hade innan de ändrades till följd av riksdagens beslut i maj 1984 (prop. 1983/84:100 bil. 8, TU 21, rskr. 313). Utskottet tillstyrker sålunda motionsyrkandet.

Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 47 bort ha följande lydelse:

47. beträffande *bidragsnormerna för de enskilda vägarna*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T215 yrkande 27 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

36. Samordning av civila vägplaner och krigsvägplaner (mom. 54)

Anna Wohlin-Andersson och Rune Thorén (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 35 börjar med "Som utskottet" och slutar med "yrkandet avstyrks" bort ha följande lydelse:

Det är enligt utskottets mening av stor betydelse att en samordning sker mellan den väg- och broupprustning som kontinuerligt pågår i fredstid och försvarets krigsvägplan. Annars är risken stor att man, om den dagen kommer då krigsvägplanen behöver tas i bruk, upptäcker att en del av de vägar som ingår i planen är dåligt rustade för den trafik de då är ämnade för.

Vad utskottet sålunda anfört – och som innebär att motionsyrkandet tillstyrks – bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 54 bort ha följande lydelse:

54. beträffande *samordning av civila vägplaner och krigsvägplaner*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T216 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

37. Medelsanvisning för särskilda bärighetshöjande åtgärder m.m. (mom. 56)

Viola Claesson (vpk) och Hans Lindfors (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 36 börjar med "Utskottet ser" och slutar med "motionsyrkandena avstyrks" bort ha följande lydelse:

De särskilda bärighetshöjande åtgärderna enligt riksdagens beslut år 1987 leder enligt utskottets mening till ett orimligt stort slitage på vägnätet och till att stora mängder gods sannolikt överförs från järnvägarna till vägarna. Detta sammanhänger med att bärighetsprogrammet är inriktat mot att höja brostandarden till att tåla minst 60 tons lastbilar, särskilt i skogslänen.

Utskottet finner att en sådan ökad förslitning av vägsystemet till följd av ökad fordonsvikt och ökad vägtrafik på järnvägens bekostnad strider mot flera trafikpolitiska mål som riksdagen antog våren 1988. Det gäller bl.a. kravet på acceptabel vägstandard i landets alla delar, liksom kravet på att större flöden av tung godstrafik bör ske per järnväg.

Dessutom innebär ökad vägtrafik att centrala miljöpolitiska mål som antogs av riksdagen våren 1988 hotas. Det gäller bl.a. kravet på 30 % reduktion av kväveoxidutsläppen till år 1995 och att utsläppen av koldioxid inte skall ökas.

Bärighetsprogrammet har ibland motiverats med att det är en anpassning till det boggitryck som gäller inom EG. Men inom EG tillåts likväl inte fordon med 60 tons totalvikt, ej heller fordon som är 24 meter långa.

”EG-anpassningen” är således i detta fall ofullständig och till Sveriges nackdel, eftersom EG-fordon på detta sätt gynnas i Sverige utan att de svenska fordonen gynnas inom EG.

Utskottet tillstyrker med det sagda motionsyrkandena och avstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 56 bort ha följande lydelse:

56. beträffande *medelsanvisning för särskilda bärighetshöjande åtgärder m.m.*

att riksdagen *dels* med bifall till motionerna 1988/89:T235 yrkande 5 och 1988/89:T359 yrkande 6 avslår regeringens förslag, *dels* med bifall till motionerna 1988/89:T223 yrkande 21 och 1988/89:T359 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

38. Längd och vikt för landsvägsfordon (mom. 57)

Viola Claesson (vpk) och Hans Lindfors (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 36 börjar med ”Av redogörelsen” och slutar med ”avstyrks följaktligen” bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning. Regeringen bör sålunda utan dröjsmål utfärda bestämmelser enligt vilka landsvägsfordons bruttovikt och längd inte får överstiga 40 ton resp. 18 meter. Dispenser bör kunna ges under en övergångstid, men dispensgivningen bör vara tämligen restriktiv.

Vad utskottet sålunda anfört – och som torde tillgodose syftet med motionsyrkandena – bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 57 bort ha följande lydelse:

57. beträffande *längd och vikt för landsvägsfordon*

att riksdagen med anledning av motionerna 1988/89:T223 yrkande 22 och 1988/89:T258 yrkande 9 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

39. Stopp för tunga lastbilstransporter över 30 mil (mom. 58)

Viola Claesson (vpk) och Hans Lindfors (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 36 börjar med ”En inskränkning” och slutar med ”avstyrks motionsyrkandet” bort ha följande lydelse:

Hänsynen till miljön och behovet av hushållning med naturresurserna gör det enligt utskottets mening nödvändigt att radikalt minska vägtrafiken.

Den effektivaste kortsiktiga åtgärden för att åstadkomma en sådan minskning är att förbjuda tunga lastbilstransporter över 30 mil. Dispenser bör kunna ges men så bör ske så restriktivt som möjligt.

Vad utskottet sålunda anfört – och som innebär att motionsyrkandet tillstyrks – bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 58 bort ha följande lydelse:

1988/89:TU15

58. beträffande *stopp för tunga lastbilstransporter över 30 mil*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T258 yrkande 6 som sin
mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

40. Inriktningen av de bärighetshöjande åtgärderna (mom. 59)

Anna Wohlin-Andersson och Rune Thorén (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 37 börjar med "Som framgår" och slutar med "detsamma avstyrks" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening används anslaget för särskilda bärighetshöjande åtgärder i alltför stor utsträckning till att förstärka broars bärighet. Riskerna blir därmed – som motionärerna framhåller – uppenbara att vägsträckorna på ömse sidor om broarna inte kommer att tåla den ökade belastning som broarna byggs för. Regeringen bör därför enligt utskottets mening se till att nuvarande ensidiga inriktning av användningen av medel, som anvisas under anslaget, ändras så att även själva vägarna i ökad utsträckning blir föremål för de bärighetshöjande åtgärderna.

Vad utskottet sålunda anfört – och som innebär att motionsyrkandet tillstyrks – bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 59 bort ha följande lydelse:

59. beträffande *inriktningen av de bärighetshöjande åtgärderna*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T215 yrkande 26 som sin
mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

Särskilda yttranden

1. Ändrad företagsform för vägverket (mom. 16)

Viola Claesson (vpk) anför:

Den omständigheten att möjligheter numera finns att finansiera vägbyggen med lån innebär enligt min mening en kapitulation inför de reaktionära högerkrafter som vill utnyttja människors behov av att färdas på vägarna till en cynisk kapitalistisk exploatering. En avgiftsfinansiering innebär vidare en oacceptabel diskriminering av ekonomiskt svaga grupper i samhället.

2. Fördelningen på olika regioner av medel för särskilda bärighetshöjande åtgärder (mom. 60)

Anna Wohlin-Andersson och Rune Thorén (båda c) anför:

Som framhålls i motion T215 (c) har centerpartiet tidigare år riktat kritik mot hur anslaget för särskilda bärighetshöjande åtgärder används. Kritiken har bl.a. gällt det förhållandet att användningen inte har en tillräckligt allsidig regionalpolitisk inriktning (se reservation-nr 9, fogad till trafikutskottets betänkande TU 1987/88:20).

3. Användning av dubbdäck (mom. 88)

1988/89:TU15

Anna Wohlin-Andersson (c) anför:

Vägverket har bestämt normer för hur och när snöröjning och sandning och/eller saltning skall sättas in på olika typer av vägar. Det är inte förvånande att det är det tertiära och sekundära vägnätet som åtgärdas sist, ofta inte alls. När halkan slår till på dessa ofta mycket smala, backiga och kurviga vägar är dubbdäck ofta nödvändiga för en säker framkomlighet. Motståndare mot dubbdäck tycks glömma att många pendlare, skolskjutsar och färdtjänstbilar måste fram på dåliga osandade vägar. Ser man till vägtrafiken som helhet är det min uppfattning att dubbdäcken sparar liv och att de, även om användningen av dem kostar, är samhällsekonomiskt lönsamma. Fördelarna väger tyngre än nackdelarna.

Översikt över motionernas behandling

1988/89:TU15

Bilaga

Motion nr 1988/89:T	Motionsyrkandena behandlas på nedan angivna ställen i		
	utskottets yttrande s.	utskottets hemställan mom.	reservation nr
201 yrk. 1	33	43	32
205 yrk. 2	42	77	
208 yrk. 1	41	70	
yrk. 2	44	88	
209 yrk. 1	32,41	40,70	29
210 yrk. 2	42	75	
213 yrk. 1	42	79	
yrk. 2	42	79	
215 yrk. 22	30	39	26,27,28
yrk. 23	31	39	26,27,28
yrk. 24	25	18	14
yrk. 25	26	20	17
yrk. 26	36	59	40
yrk. 27	34	47	35
yrk. 28	33	46	33,34
216 yrk. 1	35	54	36
218 yrk. 1	42	79	
yrk. 2	42	79	
yrk. 4	42	79	
221 yrk. 2	26	20	17
222 yrk. 4	38	62	
yrk. 5	16	1	
223 yrk. 21	36	56	37
yrk. 22	36	57	38
yrk. 23	28	34	22
224 yrk. 2	43	84	
225 yrk. 10	38	62	
yrk. 12	21	9	7,8
yrk. 13	16	2	
yrk. 14	19	7	5
yrk. 15	23	14	10
yrk. 16	23	14	10
yrk. 17	24	16	12
226 yrk. 1	43	81	
228 yrk. 1	43	81	
229 yrk. 4	43	81	
230 yrk. 1	41	74	
yrk. 2	37	60	
231 yrk. 1	39	66	
yrk. 2	43	82	

Motion nr 1988/89:T	Motionsyrkandena behandlas på nedan angivna ställen i		
	utskottets yttrande s.	utskottets hemställan mom.	reservation nr
232 yrk. 8	43	87	
235 yrk. 1	24	17	13
yrk. 2	25	19	15,16
yrk. 3	28	32	20
yrk. 4	30,31	39	26,27,28
yrk. 5	36	56	37
237 yrk. 1	31	39	26,27,28
238 yrk. 2	41	72	
yrk. 3	41	72	
yrk. 4	41	72	
yrk. 5	41	72	
239 yrk. 1	43	81	
240 yrk. 3	38	64	
yrk. 4	38	63	
yrk. 5	21	8,9	6,7,8
242 yrk. 7	42	78	
243 yrk. 1	41	70	
yrk. 2	19	7	5
yrk. 3	41	70	
yrk. 4 delvis	21	8	6
yrk. 5 delvis	41	70	
245 yrk. 3	42	80	
250 yrk. 1	43	86	
yrk. 2	26	21	18
253 yrk. 3	19	5	3
254 yrk. 2	38	65	
255 yrk. 2 delvis	28	34	22
257	41	74	
258 yrk. 3	28	35	23
yrk. 6	36	58	39
yrk. 8	28	35	23
yrk. 9	36	57	38
yrk. 11	31	39	26,27,28
301	43	86	
302	44	89	
303	18	4	2
304	34	48	
305	34	48	
306	43	83	
307	17	3	1
308	44	90	
309	43	82	

Motion nr 1988/89:T	Motionsyrkandena behandlas på nedan angivna ställen i		
	utskottets yttrande s.	utskottets hemställan' mom.	reservation nr
310	39	68	
311	45	92	
312	39	69	
313	42	80	
314	42	80	
315	42	80	
316	43	85	
317	38	66	
318	42	80	
319	23	10	
320	41	73	
321 yrk. 1	42	80	
yrk. 2	37	60	
322	43	82	
323	39	66,67	
324	23	11	
325	21	9	7,8
326	26	22	
327	41	70	
328	41	72	
329	41	71	
330 yrk. 1	42	80	
yrk. 2	42	80	
yrk. 3	42	80	
yrk. 4	37	60	
yrk. 5	42	80	
yrk. 6	21	8,9	7,8
331	43	82	
333	43	85	
334	42	75	
335	42	76	
336	42	80	
337	42	78	
338	42	79	
339	42	79	
340	32	41	30
341	19	6	4
342	41	72	
343 yrk. 1	43	86	
yrk. 2	23	15	11
yrk. 3	38	66	
344	23	12	

Motion nr 1988/89:T	Motionsyrkandena behandlas på nedan angivna ställen i		
	utskottets yttrande s.	utskottets hemställan mom.	reservation nr
345	41	73	
346	37	61	
347	42	80	
348	43	85	
349	41	74	
350 yrk. 1	25	19	15,16
yrk. 2	30	39	26,27,28
yrk. 3	33	46	33,34
351	32	42	31
352	44	88	
353	42	80	
354	42	80	
356	39	66	
358	43	85	
359 yrk. 1	28	35	23
yrk. 2	28	33	21
yrk. 3 delvis	29	36	24
yrk. 5	36	56	37
yrk. 6	36	56	37
yrk. 7	21	8,9	6,7,8
360	41	70	
361	43	81	
362	42	80	
364	29	37	25
365	25	18	14
366	43	87	
367	39	67	
369	42	77	
403 yrk. 1	44	88	
413 delvis	44	91	
423 yrk. 4	33	43	32
447 yrk. 9	23	13	9
A465 yrk. 1	31	40	29

<i>Sammanfattning</i>	1
<i>Propositionen</i>	1
<i>Motionerna</i>	3
<i>Utskottet</i>	15
1. Vagnätet	15
2. Vägpolitikens mål	15
3. Vägplaneringsprocessen	16
4. Vägväsendets finansiering	20
5. Anslagsfrågor m.m.	24
B1. Vägverket: Ämbetsverksuppgifter m.m.	24
B2. Drift av statliga vägar	24
B3. Byggnad av riksvägar	27
B4. Byggnad av länstrafikanläggningar	29
B5. Bidrag till drift av kommunala vägar och gator	33
B6. Bidrag till drift och byggnad av enskilda vägar	33
B7. Tjänster till utomstående	34
B8. Vägverket: Försvarsuppgifter	35
B9. Vägverket: Särskilda bärighetshöjande åtgärder	35
6. Motionsyrkanden beträffande flerårs- och fördelningsplaner m.m.	37
7. Övriga frågor	43
8. Hemställan	45
<i>Reservationer</i>	52
1. Kommunalisering av vägplaneringen (vpk)	52
2. Miljöskyddsprövning av vägar (fp,vpk,mp)	52
3. Ansvar för fördelningen av investeringar i länstrafikanlägg- ningar (vpk)	53
4. Översyn av väglagstiftningen (m)	53
5. Vägverkets avkastningsberäkningar av investeringar (m)	54
6. Avgifts- och lånefinansiering av vägbyggnadsprojekt (vpk) ...	54
7. Avgiftsfinansiering för drift av vägar (m,fp,c)	55
8. Avgiftsfinansiering för drift av vägar (vpk)	55
9. Avgiftsfinansiering av Österleden (m,fp)	56
10. Vägbyggnadsprojekt som inte finansieras med statliga medel (m)	56
11. Förräntning på lånemedel för väginvesteringar (c)	57
12. Ändrad företagsform för vägverket (m)	57
13. Medelsanvisning för ämbetsverksuppgifter (mp)	57
14. Ändrad beteckning på anslaget för drift av statliga vägar m.m. (c)	58
15. Medelsanvisning för drift av statliga vägar (m)	59
16. Medelsanvisning för drift av statliga vägar (mp)	59
17. Tioårsprogram för beläggning av grusvägar (c)	59
18. Driftanslagets regionalpolitiska profil (vpk,mp)	60
19. Automatisk hastighetsövervakning (m,fp)	60
20. Medelsanvisning för byggnad av riksvägar (mp)	61

21. Kapitalkostnader för utbyggnaden av väg E6 (vpk,mp)	61	1988/89:TU15
22. Stopp för byggande av motorvägar (vpk,mp)	62	Bilaga
23. Avbrytande av pågående motorvägsbygge i Bohuslän m.m. (vpk,mp)	62	
24. Scandinavian Link (vpk,mp)	63	
25. Trafikplats på riksväg 4 vid Åby (vpk,mp)	63	
26. Medelsanvisning för länstrafikanläggningar m.m. (m)	64	
27. Medelsanvisning för länstrafikanläggningar m.m. (c)	64	
28. Medelsanvisning för länstrafikanläggningar m.m. (vpk,mp)	66	
29. Vägverkets planeringsramar (c)	67	
30. Cykelleder och gångbanor (vpk,mp)	67	
31. Viss ändring av reglerna om statsbidrag till byggande av cykelleder (vpk)	68	
32. Separation mellan gång- och cykeltrafik (c,vpk,mp)	68	
33. Medelsanvisning för bidrag till enskilda vägar (m)	68	
34. Medelsanvisning för bidrag till enskilda vägar (c)	69	
35. Bidragsnormerna för de enskilda vägarna (c)	69	
36. Samordning av civila vägplaner och krigsvägplaner (c)	70	
37. Medelsanvisning för särskilda bärighetshöjande åtgärder m.m. (vpk,mp)	70	
38. Längd och vikt för landsvägsfordon (vpk,mp)	71	
39. Stopp för tunga lastbilstransporter över 30 mil (vpk,mp)	71	
40. Inriktningen av de bärighetshöjande åtgärderna (c)	72	
<i>Särskilda yttranden</i>	72	
1. Ändrad företagsform för vägverket av Viola Claesson (vpk)	72	
2. Fördelningen på olika regioner av medel för särskilda bärig- hetshöjande åtgärder av Anna Wohlin-Andersson och Rune Thorén (båda c)	72	
3. Användning av dubbdäck av Anna Wohlin-Andersson (c)	73	
<i>Bilaga</i>		
Översikt över motionernas behandling	74	

